Dr. R. NAGAN GOWDA.—I am sure they have been informed.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಚ್. ಲಿಂಗದೇವರು.—ಈಗ ತಡವಾಗುತ್ತಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ, ಹೈರ್ ಪರ್ಚೇಸ್ ಸಿಸ್ಟಂ ಮೇಲೆ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವಾಗ ಅವರಿಗೆ ಬೇಗ I. P. ಸೆಟ್ಟುಗಳು ಸರಬರಾಯಿಯಾಗದೆ ಇರುವುದು.

ಡಾ॥ ಆರ್. ನಾಗನಗೌಡ.—ಹೈರ್ ಪರ್ಚೇಸ್ ಮೇಲೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಗ ಸರಬರಾಯಿಯಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

Mr. SPEAKER.—Question time is over.

QUESTIONS FOR ANSWERS ON THE DAY.

(But not taken up)

Cardamom Board.

Q.—113. **Srimathi B. L. SUBBAMMA** (Chikmagalur-Mudigere).—

Will the Government be pleased to state :—

(*a*) whether the cardamom growers have requested for the establishment of a Cardamom Board ;

(*b*) the steps taken by them in this behaf ?

A.—**Dr. R. NAGAN GOWDA** (Minister for Agriculture).—

(*a*) Yes.

(*b*) The formation of a Cardamom Board is an all-India question. The Spices Enquiry Committee appointed by the Government of India are examining the question of setting up of a Cardamom Board.

Regulated Market, Arsikere, (Building Construction.)

Q.—653. **Sri K. PANCHAKSHARIAH** (Arsikere).—

Will the Government be pleased to state :—

(*a*) whether it has been decided to construct the building for Regulated Market at Arsikere ;

(*b*) whether Government have advanced money for this ?

A.—**Dr. R. NAGAN GOWDA** (Minister for Agriculture).—

(*a*) Yes.

(*b*) No.

PAPER LAID ON THE TABLE.

Mysore Co-operative Societies (Amendment) Bill, 1955, as passed by the Legislative Council.

SECRETARY.—Sir, as required by Rule 90-F of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Mysore Legislative Assembly, I beg to lay on the Table of the House a copy of the Mysore Co-operative Societies (Amendment) Bill, 1955, as passed by the Legislative Council on 24th February 1955.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ (ಸಾಗರ—ಹೊಸನಗರ).—ಸ್ವಾಮಿ, 175ನೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಅನುಮಾನಗಳಿರುವುದರಿಂದ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳು, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ 1952-53ನೆಯ ಸಾಲಿಗೆ ಮತ್ತು 1953.54ನೆಯ ಸಾಲಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಖರ್ಚು ಮತ್ತು ಕೆಲಸಗಳು ಯಾವರೀತಿ ನಡೆದಿದೆ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಸಭೆಗೆ ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲಿನ ಖರ್ಚು ವೆಚ್ಚಗಳು ಏಕೆ ಇಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರೆ ಸಭೆಯ ಅನುಮಾನ ಪರಿಹಾರವಾಗುತ್ತದೆ.

Mr. SPEAKER.—There is no provision for him to give the answer. You have got other opportunities. I cannot request the Hon'ble Minister to furnish replies. You can send the question for half-hour discussion.

DEMANDS FOR SUPPLEMENTARY GRANTS FOR 1954-55.

Mr. SPEAKER.—Now, we shall take up demands for Grants. We have got 2½ hours at our disposal. There are important and un-important demands also. Therefore, taking into consideration the important demands and the un-important ones and also the number of cut motions, it is better to allot some time for each demand and then close the demand after that particular time. If the House agrees to allot time for each demand and allow

the demands as well as the cut motions to be moved within that allotted time, then that procedure will be followed. I want the permission of the House.

Hon'ble MEMBERS.—Yes.

Mr. SPEAKER.—I will allot the timings for each demand as hereunder :—

Demand No. 8	...	15 minutes.
Demand No. 16	...	15 minutes.

Sri L. SIDDAPPA (Chennagiri).—What about Demands Nos. 4 and 7? There are no cut motions.

Sri M. PALANIYAPPAN (Ulsoor).—Demands Nos. 4 and 7 can be taken up, Sir. There are very important cut motions.

Mr. SPEAKER.—Then we have to reallot the time.

Demand No. 4	...	10 minutes
Demand No. 7	...	10 ,,
Demand No. 8	...	10 ,,
Demand No. 11	...	15 ,,
Demand No. 12	...	10 ,,
Demand No. 16	...	10 ,,
Demand No. 17	...	10 ,,
Demand No. 19	...	10 ,,
Demand No. 25	...	15 ,,
Demand No. 28	...	20 ,,
Demand No. 29	...	15 ,,
Demand No. 32	...	10 ,,
Demand No. 37	...	10 ,,
Demand No. 41 (a)	...	10 ,,

It comes to about $2\frac{1}{2}$ hours.

I have disallowed cut motions Nos. 1, 3, 6, 8, 15, 16, 19, 20, 21 as they did not relate to the particular item of expenditure under the demand.

DEMAND No. 4—(FOREST).

Mr. SPEAKER.—Motion moved:

'That a supplementary sum not exceeding Rs. 35,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1955, in respect of "Forest".'

Maintenance of Palace Wireless Sets.

* Sri S. SRINIVASA IYENGAR (T.-Narasipur).—Sir, I beg to move:

"The demand under the head 10 Forest' for Rs. 35,000 be reduced by Rs. 100 (in order to ascertain the circumstances under which the Government agreed to pay the charges for operating and maintaining Palace Wireless Sets).

Sir, as the cut motion itself is quite clear, I feel, I need not take much time of this House. But at the same time I want to place before this House one or two issues on which a little clarification is necessary. I want to know why this charge was made liable to be paid by the Forest Department; when was the Forest Department authorised to maintain the wireless sets and for what purpose; why the Government should maintain the property of the Palace—these are the things that need clarification. It would have been much better for the Government if they had included these clarifications in the Explanatory Note itself. If, suppose, Government had committed themselves to this expenditure long back, they could have easily brought it unde that head. Where was the need for the Government to have brought it now under the supplementary estimate? So, I would like to know the details, so that the House can have a correct picture of the commitments of Government.

Mr. SPEAKER.—Cut motion moved:—

"That the demand be reduced by Rs. 100."

* Dr. R. NAGAN GOWDA.—Mr. Speaker, Sir, there are 4 wireless sets that are kept at Bandipur, Kakankote and there is one at the Palace and there is another set kept as reserve. These sets have been maintained from a very long time and till now the Electrical Department was maintaining them. It was in February last year, it was ordered that they should be transferred over to the Forest Department, and hence the expenditure could not be brought under the provisions of the last budget. That is why it has come as a supplementary demand.

Regarding other points that were raised, why we are maintaining them

(DR. R. NAGAN GOWDA.)

is a matter that has been in correspondence with the Government of India and finally it has been settled that it has to be maintained by the Government of Mysore. So, the Government has been maintaining these sets.

Sri S. SRINIVASA IYENGAR.—Why should the Government of India say that it should be maintained by the Government of Mysore? Is it not an additional commitment on the public finances ?

Dr. R. NAGAN GOWDA.—The Government of India, in the collateral letter issued to the Rajpramukh, have stated that this item of expenditure is to be met by the Government of Mysore. So, these sets which are not the property of His Highness are maintained by the Government His Highness only enjoys the shooting rights in those places. The Comptroller and Auditor General of India has also agreed that the expenditure on the preservation and maintenance of the wireless sets may be met by the State revenues. In furtherance of this, the expenditure has been debited to the Government.

Sri B. NARAYANASWAMY (Mysore City—South).—I would like to know whether these sets serve any public purpose, because they are incurring expenditure out of public funds ?

Dr. R. NAGAN GOWDA.—They are kept at Bandipur, Kakankote and other places. They are available for use by the public.

Sri S. SRINIVASA IYENGAR.—You did not answer another question. When was the expenditure incurred ? If supposing the expenditure was incurred long back, what prevented the Government from adjusting then alone ?

Dr. R. NAGAN GOWDA.—Discussions took place in December 1953 and later on in February 1954 a decision was taken and the Central Government ordered that it should be maintained by this Government. As I mentioned previously, there was correspondence with the Government of India and also with the Controller and Auditor-General. So all that took time.

Sri S. SRINIVASA IYENGAR.—I do not press the cut motion.

The cut motion was, by leave, withdrawn.

Mr. SPEAKER.—The question is :

"That a supplementary sum not exceeding Rs. 35,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1955, in respect, of Forest'."

The motion was adopted.

DEMAND No. 7

Other Taxes and Duties.

Mr. SPEAKER.—Motion moved :

"That a supplementary sum not exceeding Rs. 100 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1955, in respect of 'Other Taxes and Duties'."

Assistant Sales-Tax Officer

(Manner of filling vacancy).

*Sri S. SRINIVASA IYENGAR.—I beg to move :

'That the demand under the head "13. Other Taxes and Duties" for Rs. 100 be reduced by Re. 1 (in order to ascertain the manner in which the vacancy in the cadre of Assistant Sales-tax Officer, caused as a result of the formation of Non-Resident Circle, was filled.)'

This House and the Government remember that I had raised an issue about the policy adopted by Government in appointing the Assistant Sales-Tax Officers last year. I was informed that the matter was under the consideration of Government. Still we don't know how it has happened. Apart from that, the object in sending this cut motion is to bring it to the notice of this House

that the same mistake that was committed before is being followed even now.

Sri Kadidal MANJAPPA (Minister for Revenue and Public Works).—Please tell me what exactly is the point.

Sri S. SRINIVASA IYENGAR.—When the Government passed orders for the creation of a Non-Resident Circle, they naturally filled up the post of Sales-Tax Officer by giving promotion to an Assistant Sales-Tax Officer of the Department. Consequently, there was a vacancy in the cadre of Assistant Sales-Tax Officer. To fill up that vacancy, what the Government have done is, they have made an under-graduate an Assistant Sales-Tax Officer. The issue I had raised in the Budget Session was that graduates should be preferred and senior people should be preferred in filling up the vacancies of the posts of Assistant Sales-Tax Officer and the Government said that the matter would be considered. While filling up that vacancy created by the promotion of Assistant Sales-Tax Officer to the cadre of Sales-Tax Officer, the Government have done the same mistake in giving promotion to an under-graduate who was a S.S.L.C. So, if the object of the Government is to pursue in that way, let them declare it straightaway or if they say that an Amildar will be posted as Assistant Sales-Tax Officer, let them follow that principle. While filling up the vacancies of the posts of Assistant Sales-Tax Officer in the Sales-Tax Department previously they gave preference to senior people and now when there is a vacancy, they want to go back on that principle and adopt the principle of posting an Amildar to that place, depriving the senior-most people in the Department of their chances. What I am aiming at is this. If the policy of the Government is to fill up the posts of Assistant Sales-Tax Officer by promotional method, let them adopt it straightaway or if their desire is to have those posts filled up by Amildars or such of those officers as are available in other departments, let them declare it categorically. When they did it once, they did it as a promotional vacancy and when they wanted to do it again, they wanted to resort to the other method. So this change in policy is discriminatory and is done most probably intentionally too. It may not have been done in that way. That is the object with which I sent in the cut motion. I want to know the idea of the Government.

Mr. SPEAKER.—Cut motion moved :

"That the demand be reduced by Rs. 100".

Sri Kadidal MANJAPPA.—I am glad the Hon'ble Member has given me an opportunity to clear the doubts that have arisen in his mind. Some vacancies arose in the Sales-Tax Department, that is, the vacancies in the cadre of Assistant Sales-Tax Officers. There were no probationers. Therefore some persons who were in the Department, though not graduates, had to be promoted. In this particular instance it was not intentional. After this matter was brought to the notice of the Government, Government took a decision; Government directed that in future, out of three vacancies in the cadre of Assistant Sales-Tax Officers, one should be filled up by promotion from among the graduates (*Sri S. Srinivasa Iyengar*.—. . . . *of the Department*?) yes—and the others by direct recruitment. In the meanwhile the seniority of one Sri Ganganna had been overlooked, and juniors had been promoted as Assistant Sales-Tax Officers. The fact was brought to the notice of the Government by the Commissioner. The matter was referred to the Public Service Commission.

Sri S. SRINIVASA IYENGAR.—What was his qualification?

Sri Kadidal MANJAPPA.—He is a non-graduate. The Public Service Commission opined that Sri Ganganna deserved to be promoted because his juniors had already been promoted. On account of the peculiar circumstances, Government had to approve of the recommendation of the Commissioner and the Public Service Commission. I may assure my Hon'ble friend that hearafter the decision taken by the Government will be strictly adhered to.

Sri S. SRINIVASA IYENGAR.—I don't press my cut motion.

The cut motion was, by leave, withdrawn.

Mr. SPEAKER.—The question is :

"That a supplementary sum not exceeding Rs. 100 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1955, in respect of 'Other Taxes and Duties.'"

The motion was adopted.

DEMAND No. 8—OTHER REVENUE EXPENDITURES FINANCED FROM ORDINARY REVENUE.

Mr. SPEAKER.—Motion moved :

"That a supplementary sum not exceeding Rs. 10,00,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1955, in respect of 'Other Revenue Expenditure financed from ordinary Revenue'."

***Sri S. SRINIVASA IYENGAR.**—Since the members who have tabled cut motions in respect of this Demand are not present, I would oppose the Demand. I beg to oppose Demand No. 8 for Rs. 10 lakhs. The object in opposing is to state before this House that in the budget of 1954-55 large sums have already been placed under this head and it would be unnecessary to provide additional funds at this stage when the year is about to close. In the budget of 1954-55 under '18. Other Revenue Expenditure financed from ordinary Revenues', a provision of Rs. 12·45 lakhs has already been made under sub-head (a) 'Works' and Rs. 6 lakhs under sub-head (c) 'Repairs' and Rs. 19 lakhs under (g) 'Development Schemes.' The same budget estimates contain the figures for the revised estimates of 1953-54 as follows: (a) 'Works", revised estimate is Rs. 4,14,500. (c) 'Repairs' Rs. 4,99,500. (g) Development Schemes of course it has exceeded the grant. From a review of these figures, I feel that the provisions under the estimate itself is quite large. We have the experience that there have been general lapses in the Public Works Budgets and the Appropriation Accounts and the Audit Accounts and the Accountant General have made specific mentions about it. We have also known that in the budget there are very wide variations of nearly more than 20 per cent. The Government has not been able to keep down the variation to the minimum. I will speak about it in detail during the budget discussion. That being the case and when the year is about to close, are we to understand that the works undertaken under this head would cost the Government much more than what has been provided and it would be absolutely necessary? It would serve no useful purpose if you have sanctions under the supplementary estimates and allow lapses but come back when you review the accounts. The Auditor General has stated that the Government is somehow apt to take sanctions under supplementary estimates and allow amounts to lapse. It should not be merely a formality. So I wanted to know exactly where the Government stands.

* ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ (ಸಾಗರ-ಹೊಸನಗರ).—ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ಈ ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್ ಮನವಿಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಾ, ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ.

ಈ ಮೈನರ್ ಟ್ಯಾಂಕ್ ರೆಸ್ಟೊರೇಷನ್ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಈಗತಾನೆ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀನಿವಾಸಯ್ಯಂಗಾರ್ ಅವರು ತಿಳಿಸಿದಹಾಗೆ ಈ ಕೆರೆಗಳ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಕಾರ್ಯದ ನಿಗಾವಣೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿರತಕ್ಕಂಥ ಡಿವಿಷನ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟುದಾರರಿಗೆ ಆ ವಿಚಾರ ತಿಳಿಸಿ, ಆ ಬಗ್ಗೆ ಏನೇನು ವರದಿಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆಯೋ ಅಂಥ ವರದಿಗಳನ್ನು ಅವರು ಸಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸದೆ ಹೋದುದರಿಂದ ಮಂಜೂರಾಗಿದ್ದಂಥ ಗ್ರ್ಯಾಂಟ್ ಮೊಬಲಗು ಲ್ಯಾಪ್ಸ್ ಆಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಎಷ್ಟೋ ನಿದರ್ಶನಗಳು ನಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿವೆ. ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಮತ್ತು ಶಿವಮೊಗ್ಗಾ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಕೆಲವು ನಿದರ್ಶನಗಳಿವೆ. ಈ ಬಾಬಿಗೆ ಈಗಾಗಲೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಮೈನ್ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲೇ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಆ ಹಣವೂ ಸಹ ಖರ್ಚಾಗದೆ ಹಾಗೆ ಲ್ಯಾಪ್ಸಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಸಂಭವಗಳಿವೆ. ಹೀಗಿದ್ದೂ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈಗ ಈ ರೀತಿ ಅಡಿಷನಲ್ ಗ್ರ್ಯಾಂಟ್ ಬೇಕೆಂದು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಮುಂದೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಹೋದ ಸಲವೇ ಈ ಕೆರೆಗಳ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತ ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಂದಿದ್ದೆನು,

ಅನೇಕ ಸಣ್ಣ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ರೆಸ್ಟೋರ್‌ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಉಪಕಾರವಾಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ವಸ್ತುತಃ ನೋಡಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಏನಾಗಿದೆಯೆಂದರೆ—ಕೆಲವು ಕೆರೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ 2–3 ತಿಂಗಳು ಬಿಟ್ಟರೆ ಮಿಕ್ಕ ಕಾಲ್ಲದಲ್ಲಿ ನೀರೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂಥ ಕೆರೆಗಳೂ ಸಹ ಇವೆ. ಹಾಗೆ ರಿಪೇರಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ನೀರಾದರೂ ಆ ಕೆರೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ನಾನು ಈ ಅಂಶವನ್ನು ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ, ಈ ಹಿಂದೆಯೇ ನಾನು ತಿಳಿಸಿದ್ದ ಹಾಗೆ, ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಈ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ರೆಸ್ಟೋರ್‌ಮಾಡಲು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿರುವ ಟೆಕ್ನಿಕ್ ಏನಿದೆಯೋ ಅದು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ, ನ್ಯೂನಾತಿರಿಕ್ತಗಳಿವೆ ಎಂಬತಕ್ಕಂಥ ಅಂಶವನ್ನು ನಾನು ಈಗಾಗಲೇ ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದೇನೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅನೇಕಕಡೆ 5, 6, 8, 10, ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ಅನೇಕ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ರೆಸ್ಟೋರ್‌ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಈಗ ಆ ಕೆರೆಗಳಲ್ಲಿ ನೀರೇ ನಿಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲ. ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಸುತರಾಂ ನೀರು ನಿಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಗಮನಿಸಿ, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದು ತುಂಬ ಆವಶ್ಯಕವಾಗಿರುತ್ತದೆಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಒತ್ತಾಯ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

10 A.M.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ (ಹುಣಸೂರು).—ಸ್ವಾಮಿ, ಇದನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತಾ, ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ. ಮೈನರ್ ಕೆರೆಗಳಿಗೆ ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿದಮೇಲೆ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಪದ್ಧತಿಯೇನೆಂದರೆ, ಟೆಂಡರುಗಳನ್ನು ಕರೆದು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಕಡಮೆ ಟೆಂಡರುದಾರನಿಗೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು. ಕೆಲವುಕಡೆ ಕೆರೆಯ ಕೆಳಗಿನ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟುದಾರರೇ, ಆ ಊರಿನ ಜನರೇ ಮುಂದೆ ಬಂದು ತಾವೇ ಕೆರೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ಅವರಿಗೇ ವಹಿಸತಕ್ಕ ಪದ್ಧತಿ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿತ್ತು. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಈ ರೀತಿ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನನುಸರಿಸಕೂಡದು ಮತ್ತು ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟುದಾರರು ಮುಂದೆಬಂದು ಕೇಳಿದರೂ ಟೆಂಡರ್ ಮೂಲಕ ಯಾರು ಬಂದಿರುತ್ತಾರೋ ಅವರಿಗೇ ವಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರ ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ಇಲಾಖೆಯ ಕೋಡ್ ಪ್ರಕಾರ ಎಗ್ಸಿಕ್ಯುಟಿವ್ ಇಂಜಿನಿಯರು ಐದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗೊಳಪಟ್ಟಿರುವ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಅವರ ವಿವೇಚನೆಯನ್ನುಪಯೋಗಿಸಿ, ಕೆರೆ ಕೆಳಗಿನ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟುದಾರರಿಗೆ ಅವರು ಅಪೇಕ್ಷಿಪಟ್ಟರೆ ವಹಿಸಬಹುದೆಂದಿದೆ. ಹೀಗೆ ಯಾವ ಯಾವ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟುದಾರರೇ ರಿಪೇರಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತಾರೋ ಅಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೇ ವಹಿಸುವುದು ಸೂಕ್ತವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಕಸಬುದಾರರಾದ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳು ಕೆಲವರು ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ.. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಮೈನರ್ ಕೆರೆ ರಿಪೇರಿ ಎಂದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣು ಕಾಮಗಾರಿಯೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಹಣ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರುತ್ತದೆಂದು ಕಸಬುದಾರ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳೇ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಯಾವ ಯಾವ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಮೈನರ್ ಕೆರೆ ರಿಪೇರಿ ಆಗಬೇಕೋ ಅಲ್ಲಿ ಕೆರೆ ಕೆಳಗಿನ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟುದಾರರು ನಾವೇ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದರೆ, ಇಲಾಖೆಯವರು ಅವರಿಗೇ ಕೊಟ್ಟರೆ, ಕೆಲಸವನ್ನು ಅವರು ಸ್ವಂತ ಕೆಲಸವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಕೆರೆ ಸರಿಯಾಗಿದ್ದರೆ ತಮ್ಮ ಜಮೀನಿಗೇ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅವರಿಗೇ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಯು. ಎಂ. ಮಾದಪ್ಪ (ಚಾಮರಾಜನಗರ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಈಗ ತಮಗೆ ತಿಳಿದಿರುವಹಾಗೆ, ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆಯ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಮೇಜರ್ ಕೆರೆಗಳಿವೆ; ಮೈನರ್ ಕೆರೆಗಳು ರೆವಿನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆಯ ಆಡಳಿತಕ್ಕೊಳಪಟ್ಟಿವೆ. ರೆವಿನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆಯವರು ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಗಮನ ಕೊಡಲು ಕಾಲ ದೊರಕುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರುವಂತೆ ರೆವಿನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆಗೆ ಅನೇಕ ಕೆಲಸಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಕಾಲವಿಲ್ಲದೆ ಮೈನರ್ ಕೆರೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಕೈಕೊಂಡರೂ ಜಾಗ್ರತೆ ಮುಗಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದಕಾರಣ ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಮೈನರ್ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆಗೆ ವಹಿಸುವುದು ಉತ್ತಮ. ಅಲ್ಲದೆ ಒಂದು ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ತಯಾರುಮಾಡಿ ಎಷ್ಟು ಕೆರೆಗಳು ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿವೆ, ಎಷ್ಟು ರಿಪೇರಿಯಾಗಬೇಕು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಯೋಜನೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು, ಇಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಕೆರೆಗಳ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಬೇಕು. ಹಾಗಿಲ್ಲದೆ ಯಾರೋ ಸದಸ್ಯರು ಬಂದು ಹೇಳಿದರು, ಅಥವಾ ಬೇರೆಯವರು ಹೇಳಿದರು ಅದರಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಪ್ರಭಾವದ ಮೇಲೆ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಜನರ ಮತ್ತು ದೇಶದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಉತ್ಪತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಸರ್ವತೋಮುಖವಾದ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ.

*ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ (ಪೆರಿಯಾಪಟ್ಟಣ).—ಈ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ಶೀಘ್ರವಾಗಿಯೂ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿಯೂ ನಡೆಯದೇಯಿರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯಕಾರಣ ಅಧಿಕಾರ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾಗಿರುವುದು. ಮೈನರ್ ಕೆರೆಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಯಾವರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಅಂದಾಜು ಸಮಿತಿಯವರು ಕೆಲವು ಒಳ್ಳೆಯ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈಹೊತ್ತಿನವರೆಗೂ ಅವರ ವರದಿಯ ಮೇಲೆ ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ ಸರ್ಕಾರದವರು ಎಂಬುದು ಸಭೆಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ.

ಈಗ ಮಾನ್ಯ ದೇವರಾಜಅರಸಿನವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಮಲೆನಾಡು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳು ದೂರದಿಂದ ಹೋಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಕೆಲವು ತೊಂದರೆಗಳಿವೆ. ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ಮುಂದೆ ಬರುವುದೂ ಕಷ್ಟ. ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಾದರೂ ಆಯಾ ಕೆರೆಯ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟುದಾರರಿಗೇ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ, ಉದ್ದೇಶ ಸಫಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ರೆವಿನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಬಂದಾಗ ಅವರ ಗಮನಕ್ಕೂ ತರಲಾಗಿದೆ. ಎರಡು ಮೂರು ಕೆರೆಗಳು ಮಂಜೂರಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ, ಸ್ಥಳದವರಿಗೆ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೊಡುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ, ಹೊರಗಿನವರು -ಬರುವಹಾಗಿಲ್ಲ. ಟೆಂಡರ್

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.)

ಕರೆದು ವರ್ಷಗಟ್ಟಲೆಯಾಗಿದ್ದರೂ ಕೆಲಸ ಷುರು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಹೇಳುವುದು, ಒಂದು ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿರುವ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟುದಾರರು ಟೆಂಡರ್ ರೇಟಿಗೇ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಅವರಿಗೇ ಕೆಲಸವನ್ನು ವಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಆಜ್ಞೆಮಾಡಬೇಕು.

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ, ಮಂಜೂರು ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರ, ಟೆಂಡರ್ ಕೊಡುವ ಅಧಿಕಾರ ಇವನ್ನು ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣಮಾಡಿ, ಅಂದಾಜು ಸಮಿತಿಯವರು ಏನು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದ್ದಾರೋ ಅದನ್ನು ಮನ್ನಿಸಿ ಸರ್ಕಾರ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಸಲಹೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪ (ಮಾಗಡಿ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದುದನ್ನು ಕೇಳಿದೆ. ಸುಮಾರು ಮೂರು ವರ್ಷ ಕಾಲದಿಂದ ಸಂಸ್ಥಾನಾದ್ಯಂತ ಮೈನರ್ ಕೆರೆಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸ ನಡೆದಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ತಿಳಿದವನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಸ್ಥಳದವರಿಗೇ ಕೆರೆಗಳ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದರು. ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಜಿನಿಯರೇ ಅವರ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕೆರೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದರೂ ಅವರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ, ಅವರಿಗೆ ಅನುಭವವಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಅಧಿಕಾರ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಎಗ್ಸಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಇಂಜಿನಿಯರಿಗೆ 7½ ಸಾವಿರ, ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡಿಂಗ್ ಇಂಜಿನಿಯರಿಗೆ 15 ಸಾವಿರ ಮಂಜೂರು ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರಕೊಟ್ಟು, ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರ ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದೆ. ನನಗೆ ತಿಳಿದಮಟ್ಟಿಗೆ ಮೈನರ್ ಕೆರೆಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸ ನಡೆದಿದೆ. ಆದರೂ ಇನ್ನೂ ಮಾಡುವುದಿದೆ; ಜಾಗ್ರತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಆದರೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಿರುವ ಕೆಲಸ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಾರ್ಹವೆಂದು ಅನುಭವದಿಂದ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

Sri Kadidal MANJAPPA (Minister for Revenue and Public Works).—Sir, the expenditure on this account is steadily increasing every year. In 1952-53, the grant allotted was ten lakhs. But the expenditure was Rs. 12,50,000 and odd. In 1953-54, the grant allotted was Rs. 15 lakhs and the expenditure was Rs. 15,93,142. During the current year, as against a grant of fifteen lakhs, the expenditure incurred up to the end of December 1954 is Rs. 12,47,933. In several divisions the expenditure has exceeded the allotment and the Executive Engineers are finding it difficult to meet the extra expenditure. This year, the expenditure is likely to go up to Rs. 19 lakhs. Because, up to December the expenditure is twelve lakhs and odd. Therefore, there is need for this extra grant. In the year 1953-54, about seven hundred works were taken up. This year, about eight hundred minor tanks have been taken up for restoration and the works are in different stages of progress. This matter was discussed at a meeting of the concerned officers. They have assured me that they are going to spend the amount to be sanctioned. I have also put forward this view, *i.e.*, Sri Srinivasa Iyengar's view, that once when we take money, it is our bounden duty to spend it. They have assured me that they will be able to spend the entire amount.

Sri S. GOPALA GOWDA.—And properly spend it. ಕೊನೆಯ ಗಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರನ್ನೋ ಹಿಡಿದು ಒತ್ತಾಯಮಾಡಿ ಎಲ್ಲಾ ಹಣವನ್ನೂ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಅದರಿಂದೇನು ಪ್ರಯೋಜನ?

Sri Kadidal MANJAPPA.—In several districts, the extent of expenditure is from two to three lakhs. It is not as if it is a matter of throwing away precious money. As regards the suggestions made by Sri Gopala Gowda, I would like to submit a few words. In Malnad, the working season is limited to a few months—four or five months. It is very difficult to get contractors. As a man coming from Malnad I am anxious to restore as many tanks . . . .

Sri S. SRINIVASA IYENGAR.—Is it correct, Sir? You belong to the State.

Sri Kadidal MANJAPPA.—When Malnad is suffering, it is my duty to take up the restoration works there in addition to others. In Malnad, I find it difficult to push the programme we have got. As regards the programme, somebody said that instead of getting up the works at the instance of one or two members here, it is better to have a programme. We have got a definite programme. We have impressed on the Executive Engineers to spend the allotted amount equitably not only in the districts but in all the taluks, so that the Hon'ble Members of this House may not find fault with me.

Sri S. SRINIVASA IYENGAR.—Equitable expenditure might not be desired, Sir.

Sri Kadidal MANJAPPA.—Equitable depending on the needs and urgency. In Mysore, there are thousands of tanks which are in dire

need of restoration. But for want of funds, we are not able to take up all the tanks for restoration. We have got a programme, and according to it, we are taking up the works. I am sure that, in a few years, we will restore a number of tanks, if not a majority of them.

As regards the suggestion made by Sri Devaraj Urs and Sri Channabasappa, I would like to say a few words. The suggestion is that, as far as possible, the restoration work should be entrusted to the local atchkatdars. The idea is no doubt good. Three or four years ago, on account of the increasing rates, there were no contractors. And now, rates are going down. There are people who are willing to take up the works below the estimate rates. If an atchkatdar applies that the work should be entrusted to him and if the Executive Engineer or the Superintending Engineer entrusts the work to him, and after the work is entrusted, some other person comes forward to undertake the work below the estimated rates, then if we reject the offer of this some other person, there will be a lot of objection not only by this House but by the public in general. In some cases, some contractors will set up the atchkatdars to file an application. Virtually, the contractors will be behind the atchkatdars. Therefore, it is very difficult to follow the suggestion as a rule. In some cases where there are no contractors and where there is nobody who is coming forward to execute the work for rates lesser than those mentioned in the estimate, they may entrust the work to the local atchkatdars.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—I would like to suggest that at least in malnad taluks . . . .

Sri Kadidal MANJAPPA.—I do not want to be unnecessarily criticised. It is quite possible for me to issue a direction or issue an order that in all cases, the works should be entrusted to the atchkatdars.

Mr. SPEAKER.—What about the Accountant General taking objection?

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—It is very desirable that the Government may pass orders, at least in respect of malnad taluks. Then there will be no difficulty in giving effect to it and the Accountant General will have no room to raise any objection.

Sri Kadidal MANJAPPA.—If the House can give me such a direction, I have no objection. Otherwise, I am not prepared to take the odium.

Sri Madappa suggested that all the tanks should be taken over under the control of the Public Works Department. That is a very difficult task. Unless the atchkatdars are prepared to pay acreage cess, it is very difficult for the Public Works Department to regulate the water or to maintain the tank in good condition. The people are not prepared to pay acreage cess.

ಶ್ರೀ ಯು. ಎಂ. ಮಾದಪ್ಪ.—ಈ ಕೆರೆಗಳನ್ನು maintain ಮಾಡದೆ ಇದ್ದರೆ ರೈತರು cess ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿಲ್ಲ. ಒಂದುವೇಳೆ ಕೆರೆಗಳನ್ನು maintain ಮಾಡಿದರೆ, cess ಏತಕ್ಕೆ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ?

Sri Kadidal MANJAPPA.—Restoration is different from maintenance. I do not think people will be ready to shoulder that responsibility. I know they are not willing.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ (ಹುಲಿಯೂರುದುರ್ಗ).—Major tanks ರಿಪೇರಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೇ ಇರುವಾಗ, minor tanks ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ?

Sri Kadidal MANJAPPA.—My friend Sri Channabasappa found fault with the Government for not delegating power to the subordinate officers. I am glad to state that the Government have announced the powers of the Executive Engineers, Superintending Engineers and the Chief Engineers also. Formerly, the limit to the sanctioning power of Executive Engineers was Rs. 500, now it is Rs. 1,500; the superintending engineer's power was Rs. 10,000; now it is Rs. 15,000; similarly in regard to technical sanction, the powers of the Superintending Engineers have been enhanced to Rs. 1,00,000, and the Chief Engineer's powers to Rs. 10,00,000.

Sri D. DEVARAJ URS.—What about Assistant Engineers?

Kadidal MANJAPPA.—Is it very difficult to give them powers of sanction in the absence of authority to scrutinise estimates.

Sri D. DEVARAJ URS.—It is not the opinion of the Estimates Committee?

Sri Kadidal MANJAPPA.—In other States, I do not think, they have given powers of sanction to the Assistant Engineers in the absence of necessary account staff.

Sri D. DEVARAJ URS.—Did you compare the powers of Assistant Engineers in Madras and other States with that of Assistant Engineers in Mysore State ?

Sri Kadidal MANJAPPA.—Even in Madras, the Assistant Engineers are not given the powers of sanction.

Sri D. DEVARAJ URS.—We have recommended that in the Estimates Committee.

Sri Kadidal MANJAPPA.—But there are practical difficulties and it is public money.

Sri D. DEVARAJ URS.—The Government seem to have no faith in their own services simply because the Assistant Engineer draws less pay than the Executive Engineer or any other superior officer. The contention of the Department is that Assistant Engineers cannot be entrusted with any sanctioning power. That has been argued out by the Estimates Committee and that is why our recommendation is before the Government. I do not think the apprehension just now mentioned by the Minister concerned will hold good because there is no question of doubting the *bona fides* of the Assistant Engineer because Executive Engineer is a superior officer drawing more money. The superiority of the officer drawing more money does not come merely because he draws more salary.

Mr. SPEAKER.—That point has been made out.

Sri L. SIDDAPPA (Chennagiri). It is not desirable to give Assistant Engineers power of sanctioning estimate. There is no need either. He could at once refer to the Excutive Engineer's office and have his estimates sanctioned by the Executive Engineer. After taking everything into consideration, I think it is not desirable that the Assistant Engineer should be given the power of sanction.

Mr. SPEAKER.—We have exceeded the time-limit.

Sri Kadidal MANJAPPA.—My friend Sri Devaraj Urs remarked that because Executive Engineers are drawing more salary, we do not intend to place trust upon Assistant Engineers. It is not that. It is the experience of the Executive Engineer that is more important than the salary he draws.

Mr. SPEAKER.—The question is :

'That a supplementary sum not exceeding Rs. 10,00,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1955, in respect of "Other Revenue Expenditure financed from Ordinary Revenues".'

The motion was adopted.

Mr. SPEAKER.—Now the House will rise for lunch and meet at 10-50 A.M.

The House adjourned for Lunch at Twenty-five minutes past Ten of the Clock and reassembled at Fifty Minutes past Ten of the Clock.

[MR. SPEAKER in the Chair.]

DEMAND NO. 11.

General Administration.

Mr. SPEAKER.—Motion moved ;

"That a supplementary sum not exceeding Rs. 98,700 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1955, in respect of 'General Administration (Except sub-major heads B, C and F)'."

The movers of the cut motions are absent.

The question is :

"That a supplementary sum not exceeding Rs. 98,700 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1955, in respect

of 'General Administration (Except sub-major heads B, C and F)'."

The motion was adopted.

DEMAND NO. 12.

General Administration (State Legislature and Election Charges).

Mr. SPEAKER.—Motion moved :

"That a supplementary sum not exceeding Rs. 83,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1955, in respect of 'General Administration (State Legislature)'."

Sri Mulka GOVINDA REDDY (Chitaldrug).—The Hon'ble Minister while moving the demand for acceptance of this House may explain the need for this demand.

Sri Kadidal MANJAPPA.—The explanation is already given under the demand, namely, that it is intended to meet extra expenditure on Travelling Allowance and Dearness Allowance of Members of Legislative Assembly for the Session commencing from 19th February 1955, and pending bills of December 1954. We cannot keep the bills pending and they have to be paid.

Mr. SPEAKER.—The question is :

"That a supplementary sum not exceeding Rs. 83,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1955, in respect of 'General Administration (State Legislature)'."

The motion was adopted.

DEMAND NO. 16.

Police.

Mr. SPEAKER.—Motion moved :

"That a supplementary sum not exceeding Rs. 1,36,600 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1955, in respect of 'Police'."

*Sri S. SRINIVASA IYENGAR.—As the movers of the cut motions are not present in the House, I will speak on the demand. I oppose this demand. The object is to know what was the thing that happened that disturb to the security of the State very recently or what was the urgency that compelled the Government to advance Rs. 1,76,200 out of the Contingency Fund. Now, Sir, how are those wireless sets apportioned and where have these wireless sets been installed? These are the issues on which further explanation is necessary and I believe the Government would place it before the House.

Sri Kadidal MANJAPPA.—The sum is required to purchase 50 additional wireless sets. The urgency for purchasing them is this. Due to the labour unrest during the last electrical workers' strike and due to the fact that some undesirable persons from outside the State had entered the State and were operating in many parts of the State, we required these wireless sets. The wireless sets are operated by the Police Department. They are installed in Bangalore and other district headquarters and at some other places.

Mr. SPEAKER.—The question is :

"That a supplementary sum not exceeding Rs. 1,36,600 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1955, in respect of 'Police'."

The motion was adopted.

DEMAND NO. 17.

Scientific Departments.

Mr. SPEAKER.—Motion moved :

"That a supplementary sum not exceeding Rs. 67,000 be granted to the Government to defray the

(MR. SPEAKER.)
charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1955, in respect of 'Scientific Departments'."

Mining of Sulphur ores

Sri R. ANANTARAMAN (Chamarajpet).—Sir, I rise to move the following cut motion:

"That the demand under the head '36. Scientific Departments' for Rs. 67,000 be reduced by Rs. 100 (to raise a discussion about the mining of sulphur ores)"

I was very happy to find from the Supplementary Estimates that they are going to mine sulphur at Ingaldhal in Chitaldrug District. It is a very important mineral we are going to mine. In fact, in the whole of India, this mineral is not at all available. It is so important that thousands of tons of sulphur are imported. Mr. Speaker, you know that sulphuric acid is a very important acid that is required for all industrial purposes and it is also required for the manufacture of manure. We are going to have a large number of fertiliser factories in future. So, in view of the importance of this mineral, we are very happy to know that we are going to get some sulphur, but information is not placed before us as to how much quantity of that will be mined there and what is the quantity and the percentage of ore available in that locality. This information is very important. At this stage, I wish to bring to the notice of the Government: let this not take the fate of Bellara Gold Mines. At the time when Bellara Gold Mines were started, we were all interested that we would be mining large quantities of gold, but subsequently it had to be closed because the ore was not at all available there in plenty. The machinery that has been purchased for this purpose would have to be utilised by other Departments and the quarters built there have to be given away for other purposes and the whole concern is almost given up, with the result that so many people are very much disappointed. We should therefore be careful in starting the mining of sulphur deposit. It is better that we consult some more scientists and experts with a view to know whether the ore which we are going to mine in future is available in good quantity and what is the percentage of sulphur contained in the ore. After satisfying all that, it is better that the Government take up the work. With these few remarks, I move my cut motion.

Mr. SPEAKER.—Cut motion moved:

"That the demand be reduced by Rs. 100."

*Sri S. SRINIVASA IYENGAR.—The expenditure relates to exploration work and not to mining. Therefore, the problem that has been raised by Sri Anantaraman as regards the disposal of the ore does not arise. The expenditure refers to exploration work. I want to know whether the Government have received any report as regards the prospect of mining sulphites and if so, what is the reaction of the Government on that report and this information may be given to this House. In the year 1953-54, under this head, a provision of Rs. 50,000 was made in the Budget. But in the year 1954-55, in the main budget, Government said that this amount was not necessary. So, I want to know why they did not have it done this year? When they had already said that it was unnecessary, I wonder why for they want us once again to vote the supplementary grant. They could have provided this amount in the main budget itself. These are the two things which are very necessary for this House to know before they give their assent.

11 A.M.

Sri Kadidal MANJAPPA.—The minerals are very important for the growth of our country. The requirement of our country is about one lakh of tons. In the year 1953, the Director of Geology had sent up proposals to take up the preliminary exploitation of this mineral. The Government, while approving his recommendation, had sanctioned a sum of Rs. 50,000. Later on, it was reported by the Director of

Geology that out of Rs. 50,000 sanctioned, only a sum of Rs 7,827-3-6 had been spent during the year 1953-54, and that the balance lapsed. He further suggested that further exploratory works will be continued as there was good prospect of getting considerable quantity of ore. He was of the view that about 6 lakhs of tons were available in that area. He thus recommended for the renewal of the unspent balance and also for some additional grant under this head. In view of the importance of the work for which the amount is needed, I request the Hon'ble Members to accord their approval to this demand.

Sri R. ANANTARAMAN.—I beg leave of this House to withdraw my cut motion.

The cut motion was, by leave, withdrawn.

Mr. SPEAKER.—The question is:

"That a supplementary sum not exceeding Rs. 67,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1955, in respect of 'Scientific Departments'".

The motion was adopted.

DEMAND NO. 19.

Medical.

Mr. SPEAKER.—Motion moved:

"That a supplementary sum not exceeding Rs. 1,00,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1955, in respect of 'Medical'".

Ayurvedic and Unani Dispensary working under the District Board.

*ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ನನ್ನ ಖೋತಾ ನಿರ್ಣಯ ಈ ರೀತಿಯಿದೆ :

'38 ವೈದ್ಯಕೀಯ' ಎಂಬ ಬಾಬಿನಲ್ಲಿ ಕೋರಿರತಕ್ಕ 1,00,000 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್ ಮಾನವಿಯ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ 100 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕಡಮೆ ಮಾಡಬೇಕು (ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಬೋರ್ಡುಗಳ ಹತೋಟಿಯಲ್ಲಿ ಆಯುರ್ವೇದಿಕ್ ಮತ್ತು ಯುನಾನಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿವೆ ಎಂಬ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯುವಂತೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ) ಆದನ್ನು ಮಂಡಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಬೋರ್ಡುಗಳ ಆಡಳಿತಕ್ಕೊಳಪಟ್ಟಹಾಗೆ ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಯುರ್ವೇದಿಕ್ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ತೆರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳು 'ಆಸ್ಪತ್ರೆ' ಎಂದು ಹೇಳಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಲಾರವು. 'ಆಸ್ಪತ್ರೆ' ಎಂದು ಕರೆಯುವುದೂ ತಪ್ಪು. ಕೆಲವರು ವೈದ್ಯರನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ನೇಮಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರ ವಿದ್ಯಾ ಅರ್ಹತೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು (ಅಂದರೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಬೋರ್ಡಿನವರು) ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ, ನನಗೆ ತಿಳಿದಹಾಗೆ, ಅವರಿಗೆ ಸಮಾನ್ಯವಾಗಿ 20 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಂಬಳ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳು ಯಾವ ರೀತಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿವೆಯೆಂದು ನಾನು ಒಂದೆರಡು ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿದೆ. ಅಲ್ಲಿರುವುದೆಲ್ಲಾ ಕೆಲವು ಸೀಸೆಗಳು ಮತ್ತು 20-25 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬೆಲೆಯುಳ್ಳ ಕೆಲವು ಮದ್ದುಗಳು.—ಇವುಗಳನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಆ ವೈದ್ಯರುಗಳು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಓಡಾಟ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ನಾನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ, ಅಷ್ಟೆ. ಜನರು ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುವುದೂ, ಅದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸಹಾಯವನ್ನು ಒದಗಿಸತಕ್ಕದ್ದೂ ನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ, ಆಸ್ಪತ್ರೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದರು ಎಂಬ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಈ ರೀತಿಯಾದಂಥ ಒಂದು ಆಸ್ಪತ್ರೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಪರಿಹಾಸ್ಯ ಮಾಡುವುದು ಉಚಿತವಲ್ಲ. ಈ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳು ಪರಿಹಾಸ್ಯಾಸ್ಪದವಾಗಿವೆಯೇ ಹೊರತು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅವು ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಜನರ ಯಾವುದೊಂದು ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನೂ ಪೂರೈಸಲಾರವು. ಇವುಗಳಿಗಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸ್ವಲ್ಪ ಸಬ್‌ವೆನ್ಷನ್ ಕೊಟ್ಟು ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ವೈದ್ಯ ಸೌಕರ್ಯ ಒದಗಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಈ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳು ಕೆಲಸಮಾಡತಕ್ಕ ವಿಧ ತೀರ ಅಸಮರ್ಪಕವಾಗಿದೆ. ಇವುಗಳ ಕಡೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನಾನು ಒತ್ತಾಯ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ತಾವು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಒದಗಿಸುತ್ತಿರುವ ಔಷಧಗಳ ವಿಷಯವನ್ನು ಇನ್ನೊಂದುಸಲ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟಿನಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳು ಎಷ್ಟಿವೆ, ಜಿಲ್ಲಾ ಬೋರ್ಡಿನವರು ಎಷ್ಟು ಗ್ರ್ಯಾಂಟ್ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದವರು ಒದಗಿಸತಕ್ಕ ಗ್ರ್ಯಾಂಟ್ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ಆಸ್ಪತೆಗೂ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—Cut motion moved:

"That the Demand be reduced by Rs. 100".

*ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸಯ್ಯಂಗಾರ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಎರಡು ಮೂರು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತರಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ.

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಐಯ್ಯಂಗಾರ್).
ಜಿಲ್ಲಾಬೋರ್ಡುಗಳ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿರತಕ್ಕ ಈ ಆಯುರ್ವೇದ ಮತ್ತು ಯುನಾನಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ನಾನಾ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಡಾಕ್ಟರುಗಳಿಗೆ Prescribed qualification ಎಂಬುದಿಲ್ಲ. ಯಾರು ಯಾರು ಮೊದಲನಿಂದಲೂ ಪಂಡಿತರೆಂದು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೋ ಅವರೇ ಇವುಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಯುರ್ವೇದ—ಯುನಾನಿ ಕಾಲೇಜಿದೆ. ಆದರೂ, ಅಲ್ಲಿ ಪಾಸುಮಾಡುವ ಜನರನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ನೇಮಿಸಬೇಕೆಂದು ತಾವು ಯೋಚನೆಮಾಡಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಅಲ್ಲಿರುವ ಡಾಕ್ಟರುಗಳು ಔಷಧ ಕೊಟ್ಟರೆ ಏನಾಗುತ್ತದೋ ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೇ ಗೊತ್ತು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನೆಲ್ಲಾ 'Quacks' ಎಂದು ಹೇಳುವ ಹಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ಡಾಕ್ಟರುಗಳೂ ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ತತ್ವವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದುವರೆಗೂ ಆ ತತ್ವವನ್ನೇಕೆ, ಇವರುಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪಾಲಿಸಿಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಔಷಧ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ಆದವನಾಗಿರಬೇಕೆಂಬ ತತ್ವಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಏಕೆ ನಡೆದಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು.

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ 1947 ನೆಯ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಏನೆಂದರೆ, ಗ್ರಾಮಾಂತರದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಈ ಆಯುರ್ವೇದ-ಯುನಾನಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಿಗೆ ಯಾವರೀತಿ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಗಳಿರಬೇಕೆಂದು ಅದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದೇ ಸಮನಾಗಿ ಸಂಸ್ಥಾನಾವಳೆ ಒಂದು ಗ್ರೇಡು ಇರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಅದರಲ್ಲಿ ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ, ಅದನ್ನು ಕೆಲವು ಜಿಲ್ಲಾಬೋರ್ಡುಗಳು ಜಾರಿಗೆ ತಂದುವು, ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಜಾರಿಗೆ ತರಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಕೆಲವು ಜಿಲ್ಲಾಬೋರ್ಡುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವ ಡಾಕ್ಟರುಗಳಿಗೆ ಸಲ್ಲುತ್ತಿರುವ ಸಂಬಳ ಈಗ್ಲೂ ಬಹಳ ಕಡಮೆಯೇ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿ ತಕ್ಕ ಔಷಧ ಸಲಕರಣೆಗಳೂ ಇಲ್ಲ ಅಲ್ಲದೆ, ಈಚೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಜಿಲ್ಲಾಬೋರ್ಡುಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಚೀಫ್ ಆಫೀಸರನ್ನು ನೇಮಿಸಿದ್ದಾರಲ್ಲಾ, ಅಲ್ಲಾದರೂ ಈ ಹುಕ್ಕುಮ್ಮಿನಂತೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಮಾದರಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆಯೇ? ಈ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಆರ್. ನಾಯ್ಡು (ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ).—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾಬೋರ್ಡ್ ಆಡಳಿತಕ್ಕೊಳಪಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಆಯುರ್ವೇದ ಯುನಾನಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲು ತಮ್ಮ ಅಪ್ಪಣೆ ಬೇಡುತ್ತೇನೆ. ಈಗಲೂ ಕೂಡ ಈ ಬಾಬಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು surprise ಭೇಟಿ ಕೊಟ್ಟು ಈ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ಒಮ್ಮೆ ನೋಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅವು ಆಸ್ಪತ್ರೆಯೋ, ಅಥವ ಬಡವರ ಕುಟೀರವೋ, ಅವರೇ ನೋಡಬೇಕು. ಕೆಲವು ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅನೇಕ ಸಲ ನಮಗೆ ನೋಡುವ ಸಂದರ್ಭ ಸಿಕ್ಕಿದಾಗ ಬಹಳ ದುಃಖವಾದ ಪ್ರಸಂಗಗಳು ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದಿವೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಮನುಷ್ಯ ಮಾನವ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವಿಸಿದಮೇಲೆ ಮೊದಲು ಕಂಡದ್ದು ಆಯುರ್ವೇದ-ಯುನಾನಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆ. ಈಗೇನೋ ಇಂಜಕ್ಷನ್ ಮುಂತಾದುವು ಬಂದಿವೆ. ಆದರೆ, ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಆಯುರ್ವೇದ ಯುನಾನಿ ವೈದ್ಯ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿತ್ತು ಎಂಬುದು ನಮ್ಮ ವೇದ ಪುರಾಣಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೇ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂಥಾದ್ದರಲ್ಲಿ, ಈಗ ನಾವು ಬಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ ನಮ್ಮ ಹಿಂದಿನಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೊರಟಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿದುರಿಗೆ ಇರುವ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಪ್ರಚಾರ ಕಡಮೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವಲ್ಲ ಎಂದು ವ್ಯಸನವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಡಾಕ್ಟರುಗಳ ಕಷ್ಟ ಸುಖಗಳೇನು ಎಂಬುದನ್ನೇನಾದರೂ ತಿಳಿದಿದ್ದೀರಾ? ಅವರು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಡಾಕ್ಟರುಗಳೇ ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾವು ಎಷ್ಟೋ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡಿರುವಹಾಗೆ, ಆಯುರ್ವೇದ-ಯುನಾನಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಬಹಳ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿದೆ. ಇಷ್ಟಾದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕಡಮೆ. ಆ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳವರುತಾನೆ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ? ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳೆಂದು ಅವನ್ನು ಹೇಳುವಹಾಗಿಲ್ಲ; ಔಷಧವೆಂದು ಶೀಷೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿರುತ್ತಾರೆ. ಅದರ ಮೇಲೆ ಸುತ್ತಲೂ ನೂರಾರು ನೊಣಗಳು ಮುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ನೋಡಿದ್ದನ್ನು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಹೇಳದೆ ಇದ್ದರೆ ಆತ್ಮವಂಚನೆ. ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ನೀವು ಅವರಿಗೆ 20 ರೂಪಾಯಿಗಳೆಂದು ಒಂದು ಗ್ರಾಂಟ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಏನೂ ಮಾಡಿದಂತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದು ಅವರ ಔಷಧಕ್ಕೂ ಸಾಲುವುದಿಲ್ಲ. ವೈದ್ಯರ ಹಸ್ತಗುಣವೇನೋ ಚೆನ್ನಾಗಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಔಷಧಿಗಳು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ? ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆಯುರ್ವೇದ-ಯುನಾನಿ ಔಷಧಾಲಯಗಳ ಕಡೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರು ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲೀಗ ಈ ಬಾಬಿನಲ್ಲಿ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಪಾಸುಮಾಡಿಕೊಂಡು ಪದವೀಧರರಾಗಿರುವವರಿದ್ದಾರೆ. ಇವರುಗಳು ಎಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆ, ಹೇಗಿರುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಕೇಳುವವರೇ ಇಲ್ಲ. ಈಗಲಾದರೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮುಂದೆ ಬಂದು ಈ ಡಾಕ್ಟರುಗಳ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿ, ಜನರ ಸಹಾಯವನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ, ಜನರೂ ಸಹಕರಿಸುತ್ತಾರೆ, ಈ ಡಾಕ್ಟರುಗಳ ಸ್ಥಿತಿಗಳೂ ಉತ್ತಮವಾಗುತ್ತವೆ. ಹಾಗಿಲ್ಲದೆ, ಅವರೇ ಬಂದು ಸಚಿವರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟ! ಆದ್ದರಿಂದ, ಸರ್ಕಾರದವರು ಇಂಥ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಬೋರ್ಡ್ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳು ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟಿವೆಯೋ ಅವುಗಳನ್ನು ತನಿಖೆಮಾಡಿ, ಅಲ್ಲಿನ ಕುಂದು ಕೊರತೆಗಳೇನು, ಸರಿಯಾಗಿ ಔಷಧಿ ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಗ್ರಾಂಟುಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ನೀವೇ voluntary ಯಾಗಿ ಕೇಳಬೇಕು. ಈ ರೀತಿ ಒಂದು ಹೊಸ ನೀತಿಯನ್ನನುಸರಿಸಿ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಮಾದರಿಯಾಗಬೇಕು; ಆ ಡಾಕ್ಟರುಗಳ ಕಷ್ಟ ಸುಖಗಳನ್ನು ಮನಗಂಡು ತಕ್ಕ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುವುದಲ್ಲದೆ, ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳನ್ನು ಚೊಕ್ಕಟವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇಷ್ಟೊಂದು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲು ಅವಕಾಶಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೂ ನನ್ನ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಮಸಿಯಪ್ಪ (ಹಿರಿಯೂರು).—ಸ್ವಾಮಿ, ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಈ ಆಯುರ್ವೇದ ಮತ್ತು ಯುನಾನಿ ಡಿಸ್ಪೆನ್ಸರಿಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸ

ಬೇಕೆಂಬುದರ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಈ ಸಭೆಯು ಮುಂದೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಕಳೆದ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಅನೇಕ ರೀತಿಯಾಗಿ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಂದು ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾಯಿತು. ಹಾಗೆ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಒತ್ತಾಯ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಏನೂ ಗಮನ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಬಹಳ ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಈಗ ಅನೇಕ ಜಿಲ್ಲಾ ಬೋರ್ಡುಗಳ ಕೈಕೆಳಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಆಯುರ್ವೇದ ಮತ್ತು ಯುನಾನಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಹಾಗೆ ಅವುಗಳ ಮೈಂಟೆನೆನ್ಸಿಗೋಸ್ಕರವಾಗಿ, ಈಗ ಯಾವರೀತಿಯಾಗಿ ಈ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ವೈದ್ಯ ಬಾಬುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅಡಕಮಾಡಿ ಒಂದು ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆಯೋ ಹಾಗೆ ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಒಂದು ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಇವುಗಳಿಗೆ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿ—ಸರ್ಕಾರ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಂದ ಬರತಕ್ಕಂಥ ಎಂದರೆ ಕಾಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್, ಗ್ರಾಂಟ್ ಮುಂತಾದ ಬಾಬುಗಳಿಂದ ಬರುವಂಥ ಮೊಬಲಗನ್ನು ಒಂದುಕಡೆ ಒಟ್ಟುಕೂಡಿಸಿ, ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿ ಅವರ ಕೈಕೆಳಗೆ ಈ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಒಂದು ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವಂತೆ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ತುಂಬ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿರುತ್ತೆಂದು ತಿಳಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅಂಥ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಈಗ ಯಾರೇ ಆಗಲಿ ಆ ವಿಕ್ಟೋರಿಯಾ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಮತ್ತು ವಾಣಿವಿಲಾಸ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಅಂಗಳವನ್ನು ಎಷ್ಟು ರಮ್ಯವಾಗಿಡಲಾಗಿದೆಯೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅದೇ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಆ ಆಯುರ್ವೇದ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಅದನ್ನು ಎಷ್ಟು ಅಲಕ್ಷ್ಯಭಾವನೆಯಿಂದ ಇಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆಂಬುದೂ ಸಹ ಯಾರಿಗಾದರೂ ಗೊತ್ತಾಗದೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಪೇಷಂಟ್ಸ್‌ಗಳಿಗಾದರೆ ಆ ಸೌಂದರ್ಯ ಬೇಕು, ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಪೇಷಂಟ್ಸ್‌ಗಳಿಗೇನೂ ಸೌಂದರ್ಯ ಬೇಕಿಲ್ಲ ಎಂಬತಕ್ಕಂಥ ಮನೋಭಾವ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕಿರುತ್ತದೆಯೆಂದು ಇದರಿಂದ ಚೆನ್ನಾಗಿ ವೇದ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಮೊನ್ನೆ ತಾನೆ ಆವಡಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ್ದಂಥ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಯುತ ಪಂಡಿತ ಜವಹರ್‌ಲಾಲ್ ನೆಹ್ರೂರವರು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿರತಕ್ಕಂಥ ಭಾಷಣದ ಸಾರಾಂಶವನ್ನು ತಾವುಗಳೆಲ್ಲರೂ ಪೇಪರ್‌ನಲ್ಲಿ ಓದಿ ನೋಡಿರಬಹುದು. ಆ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಅವರು ನಮಗೀಗ ಹೆಚ್ಚಿನ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸಹಾಯ ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾಗಿದೆ, ಅನೇಕ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ, ಆದರೆ ಆ ಎಲ್ಲಾ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೂ ಈ ಎಂ. ಬಿ. ಬಿ. ಎಸ್. ಅಂಡ್ ಎಲ್.ಎಂ.ಪಿ. ಪಾಸ್ ಮಾಡಿದಂಥಾ ಡಾಕ್ಟರುಗಳನ್ನೇ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಆದುದರಿಂದ ನಾವು ಪ್ರತಿ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿಯೂ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಜನರಿಗೆ ಈ ಬಾಬಿನಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ, ಈಗ ಹಾಲಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಆಯುರ್ವೇದ ಮತ್ತು ಯುನಾನಿ ಪಂಡಿತರುಗಳಿಗೂ ಸಹ ಈ ವೈದ್ಯ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯ ಅನುಭವವು ದೊರೆಯತಕ್ಕ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಕೊಡಲು ಅನುಕೂಲವಿರತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಉತ್ತಮ ಶಿಕ್ಷಣ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಅನೇಕ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಆಯುರ್ವೇದ ಮತ್ತು ಯುನಾನಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ಅದರಿಂದ ಸಾವಿರಾರು ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತಾ ಇದೆಯೆಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಅಷ್ಟಾಗಿದ್ದರೂ ಈ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವುದರ ಕಡೆಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಯಾವ ಗಮನವನ್ನೂ ಕೊಡದೆ ಅವುಗಳ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಇಷ್ಟೊಂದು ಅಲಕ್ಷ್ಯ ಮನೋಭಾವ ತಾಳುವುದು ಯಾವ ನ್ಯಾಯ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನಾದರೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇವುಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೆಚ್ಚಿನ ನಿಗಾ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಈ ಎಲ್ಲ ಅಂಶಗಳನ್ನೂ ತಮ್ಮ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಈ ಆಯುರ್ವೇದ ಮತ್ತು ಯುನಾನಿ ಔಷಧಿಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಔಷಧಿಯ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಈ ವೈದ್ಯ ಬಾಬುಗಳೆಲ್ಲಾ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಕೈಕೆಳಗೆ ಇದ್ದು ಒಂದು ಇಲಾಖೆಗೆ ಹೊಂದಾವಣಿಕೆಯಾಗಿದ್ದುಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ತೀರಾ ಆವಶ್ಯಕ ಮತ್ತು ಅತ್ಯಗತ್ಯ ಎಂಬುದಾಗಿ ನಾನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒತ್ತಾಯಪಡಿಸಲು ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ.

* ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪ (ಮಾಗಡಿ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಜಿಲ್ಲಾ ಬೋರ್ಡುಗಳ ಕೈಕೆಳಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಂಥ ಆಯುರ್ವೇದ ಮತ್ತು ಯುನಾನಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳ ಹಾಗೂ ಆ ಔಷಧಿಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ನಾನೂ ಕೂಡ ಕೇವು ಕಾಲ ಜಿಲ್ಲಾ ಬೋರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯನಾಗಿದ್ದೆ. ನನಗೂ ಸಹ ಇದರಬಗ್ಗೆ ಕೊಂಚ ಅನುಭವವಿದೆ. ಈ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ವೈದ್ಯರುಗಳಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ವೇತನವಾದರೂ ಎಷ್ಟು? ತಿಂಗಳಿಗೆ ಔಷಧಿಗಾಗಿ 15 ರೂಪಾಯಿಗಳು ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ 35 ರೂಪಾಯಿಗಳ ವೇತನ. ಹೀಗೆ ಇವರಿಗೊಂದು ವೇತನ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬುದಾಗಿ 19[illegible]5ರಲ್ಲೇ ಒಂದು ಕಾನೂನಾಯಿತು. ಆದರೆ ಆಗಿನಿಂದಲೂ ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಯಾರೂ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ ಅವರು ಒಂದೊಂದು ಕಾಯಿಲೆಯನು ಗುಣಪಡಿಸಿದರೆ 50-100 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅಂಥ ಸಂದರ್ಭಗಳಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟು ಅಲ್ಪ ವೇತನಕ್ಕೆ ಯಾರೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಹಿಂದೆ ಈ ಆಯುರ್ವೇದ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ವೈದ್ಯರನ್ನು ತರತಕ್ಕ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಆದಾಗ್ಯೂ ಆ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಡೆಸಲು ವೈದ್ಯರೇ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ವೇತನ ತೀರ ಕಡಮೆ ಎಂಬುದು. ಆದಕಾರಣ ಇವರಿಗೆ ಒಂದು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವೇತನಕೊಡುವಂತೆ ಮೊದಲು ಏರ್ಪಾಡಾದರೆ ಆಗ ಅವರು ತಮಗೆ ತಾವೇ ಬರುತ್ತಾರೆ.

ಇನ್ನು ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಲು ಎಲ್. ಎಫ್. ಡಿಸ್ಪೆನ್ಸರಿಗಳ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಮನೆಗಳು ಇವುಗಳಿಗೆ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಮನೆಗಳೂ ಸಹ ಇಲ್ಲ. ಒಂದುವೇಳೆ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅಂಥ ಮನೆಗಳನ್ನು ಯಾರೂ, ಇವರು ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ 2 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಈ 2 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಇನ್ನು ಎಂಥ ಮನೆ ಬಾಡಿಗೆ ಸಿಕ್ಕೀತು ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವೆಲ್ಲರೂ ಊಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

(ಶ್ರೀ ಎಸ್ ಸಿದ್ದಪ್ಪ.)

ಯಾವಾಗ ಹೀಗೆ ಈ ವೈದ್ಯರಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಸಂಬಳವನ್ನು ಕಡಮೆ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟರೋ ಆಗ ಸರಿಯಾಗಿ ತರಬೇತಾದಂಥ ವೈದ್ಯರುಗಳು ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಾರದೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಪ ಅನುಭವವನ್ನು ಪಡೆದವರು ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬರುವುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಅನೇಕವೇಳೆ ಆ ಔಷಧಿಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುವುದು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅನೇಕರಿಗೆ ಆ ಜಾಪಾಳವನ್ನು ಶುದ್ಧಿಮಾಡುವುದು ಕೂಡ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಕಡಮೆ ಸಂಬಳಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದಾರೆಂದು ಇಂಥ ವೈದ್ಯರನ್ನು ಅವರು ನೇಮಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಆಗಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಅನುಕೂಲಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಅನಾನುಕೂಲಗಳೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿವೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಾವೀಗ ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು. ಜಿಲ್ಲಾ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸಹಾಯವು ಬಹಳ ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮಗೆ ಪ್ರಜಾ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದಮೇಲಾದರೂ ನಾವು ಪ್ರಜೆಗಳ ಯೋಗಕ್ಷೇಮವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳದೆ ಹೋದರೆ ಇದು ಎಂಥ ಅನ್ಯಾಯ ! ಆದುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಬಾಬಿಗೆ ಇನ್ನಾದರೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ನಿಗಾ ಕೊಟ್ಟು ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತೀರ್ಣರಾಗಿರತಕ್ಕಂಥವರನ್ನೇ ಈ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ನೇಮಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತು ಇಂಥ ಒಂದು ಉಪಯುಕ್ತ ವಿಷಯವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಗೆ ತಂದು ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟಂಥ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನೂ ಸಹ ನಾನು ವಂದಿಸುತ್ತೇನೆ.

Sri T. CHANNIA (Minister for Public Health and Local Self-Government).—Mr. Speaker, Sir, Sri Gopala Gowda referred to the working of the Ayurvedic and Unian dispensaries which are under the control of the District Boards. There is no particular defect in the working of these dispensaries. These dispensaries have fulfilled a useful purpose in extending much needed medical relief in the rural areas. As you are all aware, in the sphere of Medical and Health services, Mysore has been second to none amongst the various States in India. The number of hospitals and dispensaries working in the State stand at 543. This gives an average of one medical institution for an area of 62 sq. miles and one for a population of 18·374. In addition to the Allopathic Institutions, the Ayurvedic and Unani dispensaries, situated as most of them are in interior and not easily accessible parts, have been rendering useful service in extending medical relief to the sick and suffering in rural areas. At present, we have got as many as 243 Ayurvedic and Unani dispensaries maintained by the District Boards. During the year 1952-53 as many as 11 lakhs of patients were treated in these vaidyashalas. During the year 1953-54 no less than 10 lakhs of patients were treated. That is a clear indication of the popularity of these institutions. (*A Voice.—The number has decreased*). The reduction in the attendance of the patients is probably due to the increased number of the allopathic dispensaries in the rural areas in the year 1953-54. (*Sri D. Devaraja Urs. It may be otherwise*). That might be due to one other reason also, namely, on account of the healthy conditions created by organizations like National Malaria Control Programme, specially in malarial areas. (*Interruption*) even in these days, the village folk prefer to get treatment in ayurvedic and unani dispensaries in preference to allopathic dispensaries. Sri Gopala Gowda also referred to another matter, *i.e.*, expenditure incurred on these dispensaries. During the year 1953-54 we have spent Rs. 2,59,481 and in the previous year we have spent Rs. 2,75,785. So I cannot subscribe to the view that these dispensaries are not working properly or that they do not serve any useful purpose.

Regarding the point raised by Sri Srinivasa Iyengar, I wish to state that the District Boards of Kolar, Chikmagalur, Shimoga and Chitaldrug have given the benefit of the revised scale of pay to qualified vaidyas and hakims, with effect from 1st January 1947. The District Boards of Bangalore and Mysore gave effect to the order from 1st April 1950, while the District Boards of Tumkur and Mandya gave effect to the order from 1st July 1949 and 1st January 1950, respectively, on the representation of certain vaidyas and Hakims. The District Boards who have not given effect to the revised scale from 1st January 1947 are being pressed to give effect to the order from that date with benefit of back pay. The entire matter is under examination by the Commissioner for Local Self-Government.

Regarding registration, the question is under active consideration of Government and we intend placing a Bill before this House as early as practicable. (*Sri S. Srinivasa Iyengar.—Will you bring it this year alone?*). The suggestion will be borne in mind,

Legislative measures are being considered in the order of urgency and importance.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್.—ಈ ಬಿಲ್ಲು ಈ ಹಿಂದೆಯೇ ರೆಡಿಯಾಗಿತ್ತಲ್ಲ? ಈ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಾದರೂ ಈ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ತರುತ್ತೀರಾ? ಈ ಬಿಲ್ಲು 5 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಡ್ರಾಫ್ಟ್ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲವೇ?

Sri T. CHANNIAH.—For some reasons, it has not yet been taken up. ಆಗ ಇದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದ್ದಂಥ ಕೆಲವು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ತರಬೇಕಾಗಿದ್ದಂಥ ಬಿಲ್ಲುಗಳಿದ್ದುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ತರುವುದಕ್ಕಾಗಲಿಲ್ಲ.

Sri S. SRINIVASA IYENGAR.—When we are dealing with the lives of the people, is it not important ?

Sri T. CHANNIAH.—We are anxious to see that the benefit of the revised scale of pay is given from 1st January 1947 as laid down in the Government Order of 8th June 1949 and the L.S.G. Commissioner is examining this question. Government are convinced that the District Board dispensaries are working satisfactorily. Some members complained that drugs and medicines in sufficient quantities are not being supplied to the dispensaries, by the District Boards. Government have taken note of this complaint and will circularise to the several District Boards to see that drugs and medicines are supplied to these dispensaries in sufficient quantities.

The point that qualified men are not employed in some of these District Board dispensaries has to be referred to. These dispensaries were being manned originally by pandits and hakims who possessed experience in the line, though not possessing the requisite qualifications. These are being replaced as when qualified men become available and the latter are given the benefit of the revised scale of pay.

11-30 A.M.

They will be replaced gradually. Lastly, I have to say that these dispensaries are working satisfactorily and there is no difficulty in the working system.

Mr. SPEAKER.—What does Sri Gopala Gowda say ?

Sri S. GOPALA GOWDA.—I press my cut motion, Sir.

Mr. SPEAKER.—The question is :

"That the demand be reduced by Rs. 100."

The motion was negatived.

Mr. SPEAKER.—The question is :

"That a supplementary sum not exceeding Rs. 1,00,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1955, in respect of 'Medical'."

The motion was adopted.

DEMAND No. 25—CO-OPERATION.

Mr. SPEAKER.—Motion moved :

"That a supplementary sum not exceeding Rs. 63,018 be granted to the Government to defray charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1955, in respect of 'Co-operation'."

There is a cut motion by Sri Hutche Gowda. He is not present. Sri Anantaraman may move his cut motion.

Failure of Co-operative System in Mysore.

Sri R. ANANTARAMAN.—I move my cut motion, Sir :

"That the demand under the head "42 Co-operation" for Rs. 63,048 be reduced by Rs. 100 (to raise a discussion that Co-operative System in Mysore is a failure)."

Mr. Speaker, we are informed that there are 5,575 co-operative societies and every year about three to three hundred and fifty societies are started. Besides, we are here informed by the Minister for Co-operation that the Government are intending to start about six Central District Banks in some districts. We are also informed that the Gov-ernment are now thinking of sanctioning audit staff, a regular inspectorate, to supervise the co-operative societies. Sir, last year, on the floor of this House, many members of this august House

(SRI R. ANANTARAMAN.)

brought to the notice of the Government that in many co-operative societies and also in many banks, the audit work has not been completed at all, and that in many co-operative societies huge sums of money have been misappropriated. Last year Sri Palaniyappan brought to the notice of the Hon'ble Minister that in Civil Station, about forty to fifty thousand rupees have been misappropriated by the President of the Society which is on the upstairs of the Russel Market. I do not know why the Government have not yet booked that particular person. And also, Sri H. M. Channabasappa, informed last year that things are not well in the Apex Bank. He said that there are large sums of money misappropriated by the members and also by some of the Directors of the Bank. I do not know why Government are hesitating to take action. Is it because that the audit staff have not yet completed their enquiry, or is it because that the Government have given a go-by to it? Government will have to be more careful in seeing that these persons are booked and that they are also punished for that. It is no doubt true that our societies are not working well, because some of the directors and also some of the persons concerned therein have not taken keen interest in the co-operative movement. Ours is a co-operative commonwealth. We have to see that not only the members of the co-operative societies increase but also that a large number of these societies are run on a regular basis. We however find here—the people are also saying—that the co-operative movement in Mysore State is a failure, and that the Government are not paying as much attention as is required. In the neighbouring State of Madras, we learn that it is a success. I do not know why it is not a success in the Mysore State. In the District of Bellary, we hear that the co-operative societies are running very well. I do not know why. . . .

Sri L. SIDDAPPA.—Also in Bombay.

Sri R. ANANTARAMAN.—I do not know why they are not running well in other districts. So Government will have to take particular interest and pay particular attention to see that the audit staff are not only sanctioned but appointed as early as possible. Now, they have only sanctioned the audit staff. I do not know when they are going to appoint the audit staff. Let us not be satisfied with the mere sanction. We must see that they appoint; that they take immediate action to see that the offenders are booked.

As regards the Land Mortgage Bank, I wish to state here my personal experience of the woeful state of affairs therein. A villager from my village applied for a loan to the Land Mortgage Bank about six years back. Last year, I tried to see that he got the loan. He could not get it. This Bank is very very slow in granting loan. At this rate, no villager will be able to get any loan.

Sri S. SRINIVASA IYENGAR.—On a point of order, Sir. The working of the Land Mortgage Bank is not covered under the supplementary demands.

Mr. SPEAKER.—It is covered.

Sri R. ANANTARAMAN.—I hope that the Hon'ble Minister will now at least take keen interest and see that these co-operative societies are run regularly.

Mr. SPEAKER.—Cut motion moved:

"That the demand be reduced by Rs. 100."

Audit Fee.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಸಿ. ಬಸಪ್ಪ (ತರೀಕೆರೆ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ಈ ಖೋತಾ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಡಲು ಅಪ್ಪಣೆ ಬೇಡುತ್ತೇನೆ.

"The demand under the head "42 Co-operation" for Rs. 63,048 be reduced by Rs. 100 (to discuss the recent Government Order fixing audit fee to be collected from Co-operative Societies to meet the additonal expenditure for the staff appointed in this behalf)."

ಸ್ವಾಮಿ, ಮೈಸೂರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಇನ್ನೂ ಶೈಶವಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಶ್ರೀ ಅನಂತರಾಮನ್‌ರವರು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ, ಇನ್ನೂ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರತಕ್ಕ ವಿಷಯ.

ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಶೈಶವಾವಸ್ಥೆ! ಐವತ್ತು ಅರವತ್ತು ವರ್ಷವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಸಿ. ಬಸಪ್ಪ—ಇವು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚುಮಾಡುತ್ತಲೇ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದೆ ಎರಡು ಮೂರು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೆ ಒಬ್ಬರು ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರಿದ್ದರು; ಈಗ ಒಂದೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೇ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್‌ಗಳನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನೇಮಕಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಮಾಡಿದರೂ, ಈ ಅಧಿಕಾರವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಅಡಳಿತದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ವಹಿಸಲು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೋ ಏನೋ ಎನ್ನುವ ಶಂಕೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮೂಡುತ್ತಿದೆ. ಈಚೆಗೆ ನಿಯಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಅನೇಕ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರುಗಳಿಗೆ ಲೆಕ್ಕಗಳನ್ನಿಡುವ ಮಾರ್ಗವೇ ಗೊತ್ತಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರವರು ಸಕ್ರೆಟರಿಗಳಾಗಿರುವ ಅನೇಕ ಮಲ್ಟಿ ಪರ್‌ಪಸ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಲೆಕ್ಕ ಇಡದೆ, ಸರಿಯಾದ ಕ್ರಮ ಕೈಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಇರುವ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಈಚೆಗೆ ಆಡಿಟ್ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಬೇಕೆಂಬ ವಿಷಯ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿದೆ. ಇದು ಬಹಳ ಅಗತ್ಯ. ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ಮತ್ತು ಕೌನ್ಸಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯ ಚರ್ಚೆಗೆ ಬಂದಾಗಲೆಲ್ಲಾ ಸರಿಯಾದ ಲೆಕ್ಕ ಪತ್ರಗಳ ತನಿಖೆ ಇರಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಹೊಸದಾಗಿ ಆಡಿಟ್ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸಪ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿದೆ.

ಈ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ನಾನು ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—There is very limited time Sri Basappa.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಸಿ. ಬಸಪ್ಪ.—ಹಿಂದೆ 1938ನೆಯ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಆಡಿಟ್ ಫೀಜನ್ನು ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಗೆ ಹಾಕಿದರು. ಈಗ 1954 ನೆಯ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿದ್ದ ಫೀಜಿಗಿಂತ ಒಂದಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕರಷ್ಟು ಜಾಸ್ತಿಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಹೀಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸುವಾಗ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳನ್ನೂ ಕೇಳಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಯಪಕ್ಷ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಸಂಗಡವಾದರೂ ವಿಚಾರ ವಿನಿಮಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ, ಈ ಇಲಾಖೆ ವರಮಾನದ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲ, ಇದು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಇಲಾಖೆ. ಇಷ್ಟು ಜಾಸ್ತಿ ಆಡಿಟ್ ಫೀಜು ಹಾಕುವುದು ಉಚಿತವಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಏಕಾಏಕಿ ಇಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದರೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಿಂದೆ working capital ಮೇಲೆ slab system ಪ್ರಕಾರ ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗೆ ನಾಲ್ಕಾಣೆ, ಆರಾಣೆ, ಇಟ್ಟಿದ್ದರು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ 20,000 ರೂಪಾಯಿ ವರ್ಕಿಂಗ್ ಕ್ಯಾಪಿಟಲ್ ಇದ್ದರೆ, ಸಹಕಾರ ಸಂಘಕ್ಕೆ ಎಪ್ಪತ್ತೈದು ರೂಪಾಯಿ ಆಡಿಟ್ ಫೀ ವಿಧಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗ ಅಷ್ಟೇ ವರ್ಕಿಂಗ್ ಕ್ಯಾಪಿಟಲ್ ಇದ್ದು ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷ ವ್ಯಾಪಾರವಿದ್ದರೆ 450 ರೂಪಾಯಿಗಳ ವರೆಗೆ ಆಡಿಟ್ ಫೀಜು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮೂರುದಿವಸ ಬಂದು ಆಡಿಟ್ ಮಾಡಿದರೆ 450 ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪಭಾಗ ಆಡಿಟರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಮಿಕ್ಕದ್ದನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇದೊಂದು ಲಾಭವಾಗಿದೆ.

ಮಲ್ಲೇಶ್ವರದ ಸಹಕಾರ ಸಂಘದಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪತ್ತೇಳು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ವ್ಯಾಪಾರ ನಡೆಸಿದ್ದರೂ ಕೇವಲ ನೂರು ಐವತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ಲಾಭ ಬಂದಿದೆ. ಆದರೂ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಫೀಜು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಲವತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಟರ್ನ್ ಓವರ್ ಇದ್ದು ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಲಾಭ ಬಂದಿರುವ ಒಂದು ಸೊಸೈಟಿಗೆ ನೂರು ಐವತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ಆಡಿಟ್ ಫೀ ವಿಧಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಏಕಾಏಕಿ ಇಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಮದರಾಸಿನಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ತತ್ವ ಬಹಳ ಮುಂದುವರಿದಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿ ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರೆ ನ್ಯಾಯವಲ್ಲ. ಮದರಾಸು ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳನ್ನು ಇಂತಹ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಅನುಸರಿಸುವುದಾಗಿದೆಯೇ ವಿನಾ ಅಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಇಲಾಖೆಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿಡಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಐದುಸಾವಿರಕ್ಕಿಂತ ಕಡಮೆ ವರ್ಕಿಂಗ್ ಕ್ಯಾಪಿಟಲ್ ಇರುವ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಆಡಿಟ್ ಫೀ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಹಾಕಿ, ಎರಡು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದು ನ್ಯಾಯವಲ್ಲ.

ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮೈಸೂರು ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಮ್ಯಾನೇಜರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಭೆ ನಡೆಸಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಸೇರಿ ಇಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ, ಏಕಾಏಕಿ ಇಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲು ಸಂಘಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಿ ಅನಂತರ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ, ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಎರಡು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳೊಳಗೆ ವ್ಯವಹಾರ ಇರುವ ಸಂಘಗಳಿಗಾದರೂ ವಿನಾಯಿತಿ ಕೊಡುವುದು ಉಚಿತ. ಬಾಕಿ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಆಡಿಟ್ ಫೀ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ವರ್ಷ ವರ್ಷವೂ ಕ್ರಮೇಣ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬಹುದೇ ವಿನಾ ಏಕಾಏಕಿ ಹೀಗೆ ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—Cut motion moved:

"That the demand be reduced by Rs. 100."

ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪ (ಚನ್ನಗಿರಿ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಕಳೆದ ನಾಲ್ಕೈದು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ, ಎಷ್ಟೋ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಹಣ ದುರ್ವ್ಯಯವಾಗಿದೆ, ಆದುದರಿಂದ ಸರಿಯಾದ ಆಡಿಟ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮನವಿಗಳನ್ನು ಸದಸ್ಯರು ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿಯೋ ಏನೋ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈಗ ಇದಕ್ಕೆ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರವರನ್ನು ನೇಮಕಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ವಿಶೇಷ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ನೇಮಕಮಾಡಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಹಕಾರ ಸಂಘದ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ಆಡಿಟ್ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ನಮಗೆ ಬಹಳ ಸಮಾಧಾನವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿದೆ. ಈ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬಹಳ ದಕ್ಷರೆಂಬುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತು. ಅವರಿಗೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ವಹಿಸಿದರೆ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂಬ ನಂಬಿಕೆಯಿದೆ.

ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು interested parties ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರಿರುತ್ತಾರೆ. ಗುಂಪಿನ ಕೆಲವರು ಇದು ಜಾಸ್ತಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಇದನ್ನು sabotage ಮಾಡಿ ಸಂಘಗಳು ಆಡಿಟ್ ಆಗದೇಇರುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಚಳವಳಿಯನ್ನೇ ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಖಂಡಿತ ಅವಕಾಶ

(ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪ.)

ಮಾಡಬಾರದು. ಈ ಚಳವಳಿಗೆ ಗಮನಕೊಡದೆ, ಈಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೋ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬೆಂಬಲಕೊಟ್ಟು ಸಂಸ್ಥಾನಾವಳಿ ಎಲ್ಲಾ ಸಂಘಗಳೂ ಆಡಿಟ್ ಆಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಯಾರು ದುರ್ವ್ಯಯ ನಡೆಸಿದ್ದಾರೋ ಅವರು ಎಷ್ಟೋ ದೊಡ್ಡವರಾಗಿದ್ದರೂ ಅವರನ್ನು ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಸೆಕ್ಯೂಟ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಈಗ ಎರಡು ಮೂರು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು ; ನನಗೆ ತಿಳಿದಿರುವ ಹಾಗೆ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ನಿದರ್ಶನಗಳಿವೆ. ಹಣ ದುರ್ವ್ಯಯವಾಗಿದೆ. 'ಈಗ ಪ್ರಜಾ ಪ್ರಭುತ್ವ ಕಾಲವಾದುದರಿಂದ ಖಾಸಗಿ ಜನರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು, ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಇಂಥ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ; ಎಂಬ ವಾದವಿರುವುದು ನಿಜ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶಕೊಟ್ಟಿದೆಯೋ ಅಲ್ಲಿ ದುರದೃಷ್ಟದಿಂದ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ, ದುರ್ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದೂ, ಅಲ್ಲದೆ ಅದಕ್ಕೆ ಪೂರ್ತಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಒತ್ತಾಸೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದೂ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

*ಶ್ರೀ ಎ. ಭೀಮಪ್ಪನಾಯಕ್ (ಮೊಳಕಾಲ್ಮುರು).—ಸ್ವಾಮಿ, ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಿದ್ದಪ್ಪನವರು ಏನು ಹೇಳಿದರೋ ಅದನ್ನು ನಾನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ದಿವಸ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಓದಿದ್ದೇವೆ. ಅವರು ಹೇಳಿರುವ ಹಾಗೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ propagandaವೇ ಮೇಲ್ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ನಡೆದಿದೆ. ಅವರು ತಾವೇ audit ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಹೇಗೆ ಎಂದರೆ, ಉದಾಹರಣೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ತೋಳಗಳು ಕುರಿ ಕಾಯುವುದಕ್ಕೆ ತಮ್ಮನ್ನೇ ನೇಮಿಸಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಇದೆ. ಅವರು ಹೇಳಿದುದು ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯವಾದ ಮಾತು. ಕೆಲವರು 20-30 ವರ್ಷಗಳ ಕೆಳಗೆ ಸ್ವಸ್ತತನದಿಂದಲೇ ತೆಗೆದುಹಾಕಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದವರು ; ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವುದಕ್ಕೂ ಸಹ ಅರ್ಹರಲ್ಲ. ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಸ್ಥಾನವೂ ಇಲ್ಲ. ಇಂಥವರು ಈ ಸಹಕಾರ fieldನಲ್ಲಿ ಹೇಗೋ ಪುನಃ ಬಂದು ಸೇರಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು Auditorsನ್ನು ನೇಮಿಸುವುದನ್ನು ವಿರೋಧಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ವಿಷಾದಕರ. ಸರ್ಕಾರದವರು Audit Staff ಮಾಡಿರುವುದು ಬಹಳ ಅಭಿನಂದನೀಯವಾದುದು. ಅವರು ಹಿಂದೆ Inspectorಗಳಾಗಿದ್ದಂತಹವರು. ಅವರು ಈಗ Auditorsಗಳಾಗಿ ನೇಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಈಗ ಏನು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ, ಹಿಂದೆ ಅವರು Inspector ಆಗಿ ಏನು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೋ ಅದೇ ಕೆಲಸವನ್ನು ಈಗಲೂ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು Audit ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಅವರು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಹೋದರೆ, ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಮೀಟಿಂಗ್‌ಗಳು ಆಗಿವೆ, ಎಷ್ಟು ಜನ ಸದಸ್ಯರು ಮಾಸರಾಗಿ ಈಗ ಹಾಲಿ ಹಾಜರು ಇದ್ದಾರೆ ಅವೆಲ್ಲವನ್ನು ನೋಡಬಲ್ಲರೇ ಹೊರತು Audit ಮಾಡುವ ವಿಷಯವೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. Audit ಏನು ಎಂಬುದು 100ಕ್ಕೆ 90 ಜನಗಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದು ಅವರ ತಪ್ಪಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಯಾವ ತರಹ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಅನ್ನೂ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ Audit ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಹೋದರೆ ಅಲ್ಲಿರುವ ಸದಸ್ಯರು ಎಷ್ಟು ಮಂದಿ ಸಾಲ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ, ಎಷ್ಟು ಜನ ತೀರಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಆಮೇಲೆ ವರಮಾನ ಸೊಸೈಟಿಗೆ ಬರುವುದು ಎಷ್ಟಿದೆ, ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು Promissory Notesಗಳಿವೆ, ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ದಾವೆಗಳನ್ನು ಸೊಸೈಟಿಯವರು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೆಷ್ಟು ದಾವೆ ಹಾಕಬೇಕು—ಈ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಬಹುದು. ಈ ರೀತಿಯಾದ ವಿಚಾರಗಳು ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, Merchants' Co-operative societyಗಳಲ್ಲಿ Audit ನಡೆಯಿತು. ಆಗ್ಗೆ ಕೆಲವು Auditorsಗಳನ್ನು ಆ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ನೇಮಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ಆಡಿಟ್ ವಿಚಾರ ಸರಿಯಾಗಿ ಗೊತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ಕೆಲಸಗಳೇನೋ ಸುಸೂತ್ರವಾಗಿ ನಡೆದವು. ಆದ್ದರಿಂದ ತಾವೂ ಸಹ, ಅನೇಕರಿಗೆ Audit ವಿಚಾರ ಸರಿಯಾಗಿ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೆ ಇರುವುದರಿಂದ, ಆ ಬಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟು staffನ್ನು ನೇಮಿಸಿದರೂ ಆಡಿಟನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಸರ್ಕಾರದವರಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಏನೆಂದರೆ, ಈಗ ನೇಮಿಸಿರುವ Auditorಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಮೂರು ತಿಂಗಳುಗಳ ಕಾಲ ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷ, ಚೆನ್ನಾಗಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಿದ್ದಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ. Training ಕೊಡಿ. ಅಲ್ಲದೆ, ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಿದ್ದಪ್ಪನವರು ಸೂಚಿಸಿದ ಹಾಗೆ, ಒಬ್ಬ Deputy Registrar ರವರಿಂದ ಒಂದು ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಕೊಡಿಸಿ. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ Audit ಪದ್ಧತಿ ಏನೆಂಬುದನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರೆ ಇದರಿಂದ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ನನ್ನ ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಟಿ. ಸಿ. ಬಸಪ್ಪನವರೂ ಸಹ ಈ ಆಡಿಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾದ ಆಡಿಟ್ ಫೀಜನ್ನು ಕಡಿಮೆಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಆಡಿಟ್‌ನ ಸ್ಟಾಫನ್ನು maintain ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟುಬೇಕೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಮಾತ್ರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಬಿಟ್ಟು ತಾವು total turnover ಮೇಲೆ 10 per cent ಆಡಿಟ್ ಫೀಸನ್ನು charge ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಸೊಸೈಟಿಗೆ ಲುಕ್ಸಾನು ಆಗಲಿ ಲಾಭವಾಗಲಿ ಅದನ್ನು ಅವರು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸೊಸೈಟಿಯೂ ಇಷ್ಟು ಫೀಸನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದರೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯ ನೂರು ರೂಪಾಯಿಯನ್ನು ಒಂದು ವರ್ಷ ಸೊಸೈಟಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರೆ. ಆತನಿಗೆ ಶೇಕಡ 6¼ ಮೇಲೆ ಡಿವಿಡೆಂಡ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಕೂಡದೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಒಬ್ಬ ಆಡಿಟರ್ ಮೂರು ದಿವಸ ಒಂದು ಆಡಿಟ್ ಮಾಡಿದರೆ ಆತನಿಗೆ net incomeನ ಮೇಲೆ ಶೇಕಡ ಹತ್ತು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ವಿಧಾಯಕ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಇಷ್ಟು ಫೀಸನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧಾರ ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ ? ಎಲ್ಲಾ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ joint-stock ಕಂಪೆನಿಗಳಮೇಲೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗೆ ಈ ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದೀರಿ. ಶೈಶವಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿರುವ ಈ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಲಾಭವನ್ನು ಪಡೆಯದೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಜನಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಇರುವ ಈ ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಫೀಸನ್ನು ಹಾಕುವುದು ನ್ಯಾಯವಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಮಿತಿಯನ್ನು ಇಡಬೇಕು. "In no case the fees shall exceed so much" ಎಂದು ಒಂದು ನಿಯಮವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಒಬ್ಬ Auditorಗೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಸಂಬಳ ಇದ್ದರೆ ಆತನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ 15 ದಿವಸಗಳತನಕ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ದಾಮಾಷಾ

ಪ್ರಕಾರ ಆಡಿಟ್ ಫೀಸನ್ನು ಬೇಕಾದರೆ ವಸೂಲು ಮಾಡಿ. ಅದಿಲ್ಲದೆ 500-600 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು 4-5 ದಿವಸಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದಕ್ಕೆ ವಸೂಲು ಮಾಡುವುದು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ತಾವು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹಿಂದೆ control ಇತ್ತು, ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದವು. ಈಗ control ಹೋಗಿದೆ. ಆದರಿಂದ ಈಗ ಜನರಿಗೆ ಸಾಮಾನುಗಳು ಸುಲಭವಾಗಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತವೆ. ಈ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಈಗ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಜನಗಳ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. Multi-purpose ಇದ್ದುದು ಹೋಗಿ single-purpose society ಆಗಿದೆ. "Single-purpose is to see that house building loans are given or advanced". ಈ ತರಹವಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಟ್ಟು ಇವುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಬೇಕು. ಆಡಿಟ್ ಮಾಡುವುದೇನೋ ಬಹಳ ಅಭಿನಂದನೀಯ. ಇನ್ನೂ ಬಹಳ ನುರಿತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ audit ಮಾಡಬೇಕು. Propagandaಕ್ಕೆ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡಕೂಡದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—We have got 40 minutes and there are five or six more demands.

MEMBERS.—Two minutes may be given for each speaker.

*Sri S. SRINIVASA IYENGAR.—I want some clarification from the Government. In Demand No. 25, we find that the Government wants a sum of Rs. 63,048 for the purpose of meeting expenses in connection with the scheme of Audit of Accounts of Co-Operative Societies. What I want to know is why the Government did not increase the number of auditors in the local audit circles and get these societies audited by this increased number of auditors and why the Government created a gazetted post. We have local audit circles and auditors are auditing local self governing institutions and other institutions. There is a separate department. They could increase the number on their staff and they could have appointed 76 auditors as contemplated in this scheme in that Department. They could have avoided the creation of a gazetted rank. The creation of a gazetted rank is intentional. Otherwise, let them say why they have not thought of the fact that audit should be independent of the Department and why did they create this section under the Registrar of Co-operative Societies. The auditors are going to audit societies under the control of the Registrar of Co-operative Societies. The audit should have been independent. Why did not the Government think of increasing the number of auditors to the extent proposed under this scheme under the Audit Department circles themselves so that those 76 people could have been specially earmarked or assigned for the audit of Co-operative Societies. Have they thought that the gazetted auditors were not enough to cope with the work? By creating an additional gazetted rank, the Government are going to spend Rs. 10,000 every year which they could have saved. I want to know why they have done it. Secondly, the Government also want some money for the payment of 50 per cent of the salary of the senior inspector for Sugracane Growers' Co-operative Society in Bellary District, the other 50 per cent being met by the Indian Central Sugarcane Committee. The Government could have pressed the Indian Central Sugarcane Committee to meet the entire cost. I want to know why the Government accepted 50 per cent of the liability regarding the salary of the Senior Inspector. That needs a little clarification. Thirdly, as it is administered today, the accounts of the societies are being audited by certified auditors and approved by the Registrar and their remuneration is fixed by the Registrar. From the speech of the Chief Minister, I see that he is of the opinion that major part of this expenditure will be recouped. I want to know to what extent the expenditure would be recouped and what is our absolute liability on the general funds of the State. I want also to know how they have distributed these charges, whether they have taken into consideration all the charges that are being collected by these institutions prior to the introduction of the scheme; if not, whether the Government would consider this aspect.

* ಶ್ರೀ ಡಿ. ಆರ್. ಕರಿಗೌಡ (ಹಾಸನ).—ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಶ್ರೀ ಆರ್. ಅನಂತರಾಮಯ್ಯರವರು ತಮ್ಮ ಖೋತಾ ಸೂಚನೆಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮೈಸೂರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಏತಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ ಎಂಬುದರ ಮೂಲವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮೈಸೂರು ದೇಶದಲ್ಲಿ Central Co-operative Bankಗಳು ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಿ ಸಾಲಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೆ

(ಶ್ರೀ ಡಿ. ಆರ್. ಕರಿಗೌಡ.)

ಮಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ. ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳಿಗೆ ಈ ಸಾಲದ ವಿವರದ ಬಗ್ಗೆ ಲೆಖ್ಖಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಬರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬಡ್ಡಿ ವಸೂಲು ಮಾಡಬೇಕಾಗುವುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸಂಬಳಕೊಟ್ಟು ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳನ್ನು ಈ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ನೇಮಕಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಮೇಯ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಕಡೆ ಬಂದಿದೆ. 3000 ಸೊಸೈಟಿಗಳನ್ನು ಹಳ್ಳಿಗಳ ಕಡೆ ಸ್ಥಾಪನೆಮಾಡಿ ರೈತರಿಗೆ ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟು ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡುವ ಸ್ಥಿತಿ ಒದಗಿದೆ. Rural Industrialisation Schemeನ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹೋಬಳಿಗೂ ಒಂದೊಂದು ಸೊಸೈಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಲೆಖ್ಖಪತ್ರಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. Central Bank ನಿಂದ 3-3 ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೆ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಸೂಪರ್‌ವೈಸರನ್ನು ನೇಮಕಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೂ ಸೊಸೈಟಿಗಳ Account ಆಡಿಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೆ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಹಾಳಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಈಗ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಒಂದೆರಡು ವರ್ಷದೊಳಗೆ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗಳಲ್ಲೂ Central Bank ನವರು Rural Group Societyಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ 4-6 ಸಾವಿರ ಜನರು ಅತ್ಯಗತ್ಯ ಬೇಕಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ training ಕೊಟ್ಟು ಆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನೇಮಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸೂಚನೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಎನ್. ಮುದಲಗಿರಿಗೌಡ (ಕುಣಿಗಲ್).—Demand 25ರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದೇ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ Certified Auditorsಗಳನ್ನು ನೇಮಕಮಾಡಿ ಸೊಸೈಟಿಗಳೆಲ್ಲವೂ ನಷ್ಟವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇವೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳಿಗೆ ಕೂಡಲೆ auditorsನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ನೇಮಕಮಾಡಿ ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಲೆಖ್ಖಪತ್ರಗಳನ್ನು audit ಮಾಡಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಬೇಕೆಂಬ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಚರ್ಚೆ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಾಗಿದೆ. ಅದರಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರದವರು auditorsಗಳನ್ನು ನೇಮಕಮಾಡಿ ಸೊಸೈಟಿ ಲೆಖ್ಖಪತ್ರಗಳನ್ನು audit ಮಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಲೆಖ್ಖಗಳನ್ನು audit ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗಳಿಂದಲೂ ಒತ್ತಾಯಗಳು ಬರುತ್ತಿವೆ. ಸೊಸೈಟಿ ಲೆಖ್ಖಗಳನ್ನು audit ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಈಗಾಗಲೇ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಏನೇನು ನ್ಯೂನಾತಿರಿಕ್ತಗಳಿವೆ, ಎಷ್ಟು ಹಣ ಪೋಲು ಆಗಿದೆ ಎಂಬುವುದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಈ ಪೋಲು ಆಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಹಣವನ್ನು ಹೇಗೆ ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕೆಂಬುದು ಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಖರ್ಚು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚು ಭಾರ ಬಿದ್ದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಆದಕಾರಣ Local Auditorsನ್ನು ನೇಮಕಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆಂದು ವಾದ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ Directorsಗಳು ಮತ್ತು Certified Auditorಗಳು ಸರಿಯಾದಂಥ ರಿಪೋರ್ಟ್‌ನ್ನು ಜನರ ಮುಂದೆ ಇಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬುದನ್ನು ಇಲಾಖೆಯವರು ತನಿಖೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭವಿರುವಾಗ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಸೊಸೈಟಿಗಳ inspectorಗಳು ಮತ್ತು Departmentನವರು ಸ್ವಲ್ಪ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವ ವಿಚಾರ. ಅವರು ಸರಿಯಾಗಿ ಮತ್ತು ನಿರ್ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿದ್ದರೆ, ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಈಗ ಇಷ್ಟು ಹೀನಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಸೊಸೈಟಿಗಳ inspectorಗಳೂ ಹೀಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ inspectorಗಳು ಅಷ್ಟು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. Local influenceಗೆ ಒಳಗಾಗಿಯೋ ಅಥವಾ ಅವರಿಗೆ ಹೆದರಿಕೊಂಡೋ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥವರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ನಿರ್ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯದಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಅವರು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ (*Hear, hear!*) ಕೆಲವರು local politicsಗೆ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಈ ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಹಿತರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಮರೆತುಬಿಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇಲಾಖೆಯವರು ಸರಿಯಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಏರ್ಪಾಡನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಹರಿಜನರ ಸೊಸೈಟಿಗಳಿವೆ, ladies ಸೊಸೈಟಿಗಳಿವೆ. ಇಂತಹ ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ auditors' feesನ್ನು ಹಾಕದೆ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಗೆ ಫೀಸನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಭಾರವಾಗದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅನುಕೂಲವಾಗಬೇಕೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರೇ ಹೊರತು ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಎಲ್ಲ ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಗೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ auditors feesನ್ನು ಹೇರಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಲು ನಾನು ತಯಾರಾಗಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ auditorsಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನೇಮಕಮಾಡಿ ಜಾಗ್ರತೆ ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಲೆಖ್ಖಗಳನ್ನು ನೋಡುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪೂರೈಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ಬಹಳ ಅನಾಹುತವಾಗುತ್ತದೆ, ಎಂದು ಮಾತ್ರ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಟಿ. ಕೆಂಪರಾಜ್ (ಬೆಂಗಳೂರು ದಕ್ಷಿಣ—ಅನುಸೂಚಿತ ಜಾತಿಗಳು).—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಸರ್ಕಾರದವರು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕ ಈ ನಿವೇದನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕೆಲವು ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಆಡಿಟ್ ನಡೆದಿದೆ; ಆಡಿಟ್ ರಿಪೋರ್ಟು ಕೂಡ ಬಂದಿದೆ. ಆದರೂ ಸಹ ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಯಾವಯಾವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಅಲ್ಲಿ ಹಣ ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿದ್ದಾರೋ, ಅಂಥವರ ಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದುವರೆಗೂ ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನೂ ಕೈಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಈ ಮಧ್ಯೆ, ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರು ಹೇಳಿದಂತೆ, ಕೆಲವು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ನುಗ್ಗಿ, ಅವರಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಬಂದು ಆತಂಕಪಡಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಂದರ್ಭಗಳೂ ಇವೆ.

ಆದ್ದರಿಂದ, ಸರ್ಕಾರದವರು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಆಡಿಟ್ ಮಾಡಿಸುವುದೊಂದೇ ಮುಖ್ಯವಲ್ಲ. ಆಡಿಟ್ ಮಾಡಿಸಿಯೂ ಸಹ ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೇ ಹೋದರೆ ಆಡಿಟ್‌ಮಾಡಿಸುವುದೂ ಅನಾವಶ್ಯಕ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕು. ಅಂಥದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹಣ ವ್ಯಯಮಾಡುವುದೂ ಬೇಕಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ, ನಾವು ಖರ್ಚುಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ದೇಶದ ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಹಣ. ದೇಶದ ಹಣವನ್ನು ತಿಂದು ಹಾಕಿರುವ ಇಂಥವರ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ಜರುಗಿಸದೆ ಹೋದರೆ, ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಲೆಕ್ಕಗಳನ್ನು ಆಡಿಟ್ ಮಾಡುವುದೂ ಅಪ್ರಕೃತವೆಂದೇ ಭಾವಿಸಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರಲ್ಲಿ ನನ್ನ ವಿನಂತಿ ಇಷ್ಟೆ. ಯಾವಯಾವ ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಈಗ ಆಡಿಟ್ ನಡೆದಿದೆಯೋ, ಅಲ್ಲಿ ಲೆಕ್ಕದ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಮೆಗೆ ಯಾರು ಜವಾಬ್ದಾರರೋ ಅಂಥವರ ಮೇಲೆ ಶಿಸ್ತಿನ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅದಷ್ಟು

ಜಾಗ್ರತೆ ವಿಚಾರಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—Let the Hon'ble Minister reply now.

*Dr R. NAGAN GOWDA (Minister for Agriculture).—I must in the first place thank the Hon'ble Members for having given so many valuable suggestions and also offered criticisms of the new Audit Department that we have started. I am much obliged to them. I do not wish to take much time of the House, but I wish to reply to some of the important points that have been raised by the various members of this House. Sri R. Anantaraman mentioned about the fact that audit had not been completed in many of the societies; and there was misappropriation of the money of the societies and the banks. I might only say this: that this is because, the audit of the societies had not been completed. It was necessary for us to take steps to orgainse an entirely new and separate and a comprehensive department for taking care of this audit work, and it is the intention of the Government to audit the accounts of these societies as quickly and as thoroughly as possible and then take action to rectify them, and also to take necessary action against the people that might have been responsible for some of the defects. In this connection, I wish to mention here, the point raised by Sri Srinivasa Iyengar that a gazetted officer has been posted for this Department. I feel, Sir, that it is very important that we should have a Chief Auditor of the rank of a Deputy Registrar of Co-operative Societies, because he not only does the auditing of the Societies and sends up the audit reports, but also attends to the rectification of the defects found in the societies. So, he has got an enormous amount of work to do—not merely auditing the societies, but also rectification. Many of the societies have committed mistakes, probably with an intention; now all these things have to be set right. There was another point raised and that was about the Civil Station Societies. We have appointed a Special Officer for this purpose. We have put in men to investigate into these matters and they are being looked into. He mentioned incidentally about the Land Mortgage Banks where loans are not being sanctioned early. I may only state here that we are taking steps to see that the loan applications are disposed of as quickly as possible. There might have been some delay in the disposal of loan applications; but this was the case all over India. Madras and Bombay States have been able to reduce the period required for the sanction of loans. Almost all loan applications cannot be disposed of as early as possible, but we will try to avoid the delay to the extent possible. We are working out a method by which there will not be occurrence of usual delays.

Sri Basappa stated that we are trying to make profits by levying audit fees on the societies. That is far from our intention. Indeed we want to make this Department self-supporting,—not exactly self-supporting, because till now we were incurring an expenditure of Rs. 54,000 and we are still going to incur that expenditure from the Government. It is only the additional expenditure of Rs. 84,000 that we are trying to collect from the societies. He mentioned, Sir, that we had increased the audit fees a number of times, four or five times. I might mention here that he gave an example of a society which had transacted a business of Rs. 27 lakhs and had earned a profit of Rs. 53. I think, that is a society which ought to be investigated to find out whether any defect lies. It really shows that there is something which ought to be rectified. It is very necessary that the accounts of this society with a turnover of Rs. 227 lakhs, should be carefully audited. It would require a lot of time on the part of a number of auditors to check the accounts of this society. Probably that will have a number of bill books,—500 or 600 bill books and a number of different books. The auditors will have to look into this matter very carefully.

Mr. SPEAKER.—The point raised is, supposing if they audit for 5 or 6 days, you are charging them Rs. 500 or Rs. 600.

Dr. R. NAGAN GOWDA.—Here, we have got a scale. It is a sliding scale. As the work in the society increases, the rate that is charged decreases. It comes to Re. 0-1-0 per cent. From Re. 0-6-0 down to Re. 0-1-0 per cent. After all these societies are expected to make at least 1 to 1½ per cent. Now we are charging One-Sixteenth of per cent as audit fees. In all business concerns auditing is a legitimate part of expenditure and our societies should also try to maintain themselves, more or less, on business principles. The point raised, *viz*., that we are trying to make a profit on this, is not correct.

Mr. SPEAKER.—The point raised was that it is not proportionate to the time they spend for auditing the account.

Dr. R. NAGAN GOWDA.—A society which has a transaction of Rs. 27 lakhs cannot be audited within a short period.

Sri A. BHEEMAPPA NAIK.—We are quoting some instances where auditing is completed within two or three days and they have charged Rs. 500 as auditing fees. I will give you concrete instances.

Dr. R. NAGAN GOWDA.—I do not think they have charged so much if they had attended to auditing for only three days. If a society has to pay thousands of rupees by way of audit fees, then its profits will have to be in the order of Rs. 14,000 or Rs. 15,000, and a society of that nature would have very huge transaction.

Sri A. BHEEMAPPA NAIK.—You are not levying fees on the net income. We have no objection for you to take 10 per cent of the net income. You can take 5 per cent or 2 per cent. You must have some percentage fixed for this purpose. If the society does not make profits then who is to meet the audit charges? That is why we say that you must reconsider this aspect taking all these things into consideration and adjust. You must take into consideration the number of days audited, the profit accrued and the turnover made and then fix up the audit fees.

Dr. R. NAGAN GOWDA.- Indeed that is the basis on which we have been doing. Now, here, our rate is Re. 0-6-0 per cent on the turnover.

Mr. SPEAKER.—Perhaps that is the basis.

Dr. R. NAGAN GOWDA.—It is either on the turnover or on the net income whichever is more. If the society has made any profit we take one-tenth of the profits after deducting the reserve fund.

Sri T. C. BASAPPA.—Formerly when they had controls, they had adopted certain principle. In order to safeguard the interests of the society, it is far better to levy the fees on the total net income instead of total sales.

Dr. R. NAGAN GOWDA.—As a matter of fact there were societies like the one which had a transaction of 227 lakhs of rupees where only half anna per cent was charged. Now if you compare our rates with the rates prevailing either in Madras or in Bombay, our rates are far below. Our rates are very reasonable.

I am very thankful for the very strong and wholehearted support that the Hon'ble Members Sri Basappa, Sri Bheemappa Naik and also Sri Mudalagiri Gowda gave for the system that we have been contemplating. Indeed we wish to take action against the persons who have been responsible for the defects that have arisen in the working of some of these societies. Sri Srinivasa Iyengar mentioned about one thing: why we should not have taken auditors from the local audit circles, as a matter of fact, why it is working under the Registrar of Co-operative Societies. Sir, according to the Act, it is the statutory duty and responsibility of the Registrar to carry on the audit work and it is necessary that he should do it and also he should be able to carry on not only the audit for different periods—once in three months, six months or one year,—but should carry on concurrent and continuous audit, so that whenever any defects creep in in the working of these societies, they must be brought to his notice straightaway.

Some Hon'ble member was saying why we are paying 50 per cent for the Senior Inspector of the Sugarcane Growers' Society in Hospet. I might say that the Sugarcane Growers' Societies in Hospet are—quite a number

of them—both in Hospet and also in surrounding villages, *viz.*, Nagenahally, Kamalapur and Amaravathi Villages. They have been carrying on short term credit work more or less very well indeed. There are two societies in Hospet which have a turnover of each 45 lakhs and it is the intention of the Government that the Sugarcane Growers, Societies in that area should all be given finances through co-operative movement, to some extent, at least about 15 per cent to 25 per cent. I think they have succeeded. The Indian Central Sugarcane Committee has contributed 50 per cent towards the salary of the Senior Inspector who is there just to set right things, to help these co-operative societies in their working. It is not a new thing, it has been going on there for sometime past.

Sri B. T. Kemparaj was saying, what action has been taken on the audit reports that are being received. We are now setting right the defects that are found in the societies if they could be set right without much difficulty. We also propose to take action against the persons who are responsible for the defects.

Here I might say that Harijan Societies and Women Societies are exempt from these audit fees and the Land Mortgage Banks and House Building Societies are given concession rates. This auditing is the most important thing in the co-operative societies and if there were any defects till now in our Co-operative Department about which Sri Anantaraman complained, it was due to the fact that we did not have very rigorous, continuous and concurrent audit which we have proposed to do now and I hope the House will appreciate this and pass this Demand.

Mr. SPEAKER.—What does the Hon'ble Member say ?

Sri R. ANANTARAMAN.—I don't press my cut motion.

Sri T. C. BASAPPA.—For the present, I don't want to press my cut motion.

The cut motion was, by leave, withdrawn.

Mr. SPEAKER.—The question is :

"That a supplementary sum not exceeding Rs. 63,048 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1955, in respect of 'Co operation'."

The motion was adopted.

DEMAND No 28.

Miscellaneous Departments.

Mr. SPEAKER.—Motion moved :

"That a supplementary sum not exceeding Rs. 31,63,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1955, in respect of 'Miscellaneous Departments'."

Sri S. SRINIVASA IYENGAR.—Demand No. 26 has not been moved.

Mr. SPEAKER.—It is not printed in the list of motions to be moved. We will now take up Demand No. 28 and then the other demands.

Sri K. LAKKAPPA (Channarayapatna).—We have got only 15 minutes. It may not be possible to take up all the remaining demands.

Mr. SPEAKER.—The members have not allowed me to take up all the demands. It is left to the House ; it is left in the hands of the members.

Acceptance of increased Tender Rates

Sri S. SRINIVASA IYENGAR (T.-Narasipur).—I beg to move :

"That the demand under the head '47. Miscellaneous Departments' for Rs. 31,63,0 0 be reduced by Rs. 100 (in order to ascertain the circumstances under which the increased tender rates were accepted)."

I will be very brief because the time limit is short. When tenders are called for, they generally call for them on the basis estimates prepared by the department; the rates adopted by the department

(SRI S. SRINIVASA IYENGAR.)
are generally workable rates and in the case where the lowest tenderer offers to work at more than the estimated rate, I do not know why the department does not do *amani* or call for fresh tenders. For example, in the case of Vidhanasoudha, we were told that no tenderer was prepared to work at estimated rates, and the department took it for working under *amani*. In this case I wanted information from Government whether fresh tenders had been called for, whether there was absolute necessity in accepting a tender to the extent of Rs. 25,000 over the estimated rates and, whether it was not possible for the department to take up the construction *amani*.

Mr. SPEAKER.—Cut motion moved.

"That the demand be reduced by Rs. 100."

Sri Kadidal MANJAPPA (Minister for Revenue and Public Works).—In all cases where tenders are called for, it is not possible for the department to execute the work through its own agency. If the tender rates exceed the estimated rates, it is well within my experience and within the experience of the Hon'ble Member that in many cases the rates offered by the contractor either in a tender competition or in a quotation will be much more than the rates mentioned in the estimates. . . .

(*Sri S. Srinivasa Iyengar.—Revise the schedule of rates.*)

Sri Kadidal MANJAPPA.—At that rate there will be delay in executing the works. Supposing building construction work is taken in T-Narasipur Taluk. I can understand the department doing its best to advertise tender notification and then trying to get as many offers as possible, but if the excess over the estimated rate is only 5 per cent, as in this case, on account of the urgency and on account of the fact that there is no prospect of securing more favourable rates. . . .

(*Sri S. Srinivasa Iyengar.—Were you assured of that?*)

Sri Kadidal MANJAPPA.—Yes, the work had to be entrusted to the lowest tenderer.

Industrial Housing Corporation.

*ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಸ್ವಾಮಿ, ನನ್ನ ಖೋತಾ ಸೂಚನೆಯು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿದೆ,—

"The demand under the head '47. Miscellaneous Departments' for Rs. 31,63,000 be reduced by Rs. 100 (to raise a debate on the working of the Industrial Housing Corporation)."

ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನೀಗ ಈ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಹೌಸಿಂಗ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಎನ್ನತಕ್ಕದ್ದು ಈಗ ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ತನ್ನ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈ ಖೋತಾ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ತಾವು ಒದಗಿಸಿರುವ ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್ ನಂಬರ್ 28ರಲ್ಲಿ ಐಟಂ ನಂಬರ್ 2ರ ಕೆಳಗೆ (1)ನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ತಾವು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ:—'Extra cost on account of increased site value paid to the City Improvement Trust Board, Bangalore' ಎಂದು ಹೇಳಿ ಆ ಬಗ್ಗೆ 1,80,640 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿದ್ದೀರಿ, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ವಿವರಗಳು ಬೇಕಾಗಿವೆ.

ಇನ್ನು ಜನರಲ್ ಆಗಿ ಈ ಸಿಟಿ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಹೌಸಿಂಗ್ ಸ್ಕೀಂ ಎಂದೇನಿದೆಯೋ ಇದರ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಅದು ಈಗ ಯಾವ ರೀತಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡ ನನಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿವರಣೆಗಳು ಬೇಕಾಗಿವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—Cut motion moved:

"That the demand be reduced by Rs. 100."

Sri Kadidal MANJAPPA.—The Mysore Labour Housing Corporation was constituted under the Mysore Labour Housing Act of 1952. The work was taken up in November 1953. I am giving you general information. The actual work commenced in the month of January 1954. Hon'ble Members may appreciate the difficulties of the organization which was set up for the first time in November 1953. From November 1953 up to the end of January 1955 estimates have been sanctioned for the construction of 3,526 houses at a total cost of Rs. 97,91,216 of which Rs. 47,92,810 represents the loan from the Central Government and Rs. 47,48,860 represents the subsidy and the rest to be contributed by the State Government. Out of the works so far sanctioned, we have been able to construct and complete 2,092 houses at

a cost of Rs. 46,38,800; that is within a period of 13 months the Labour Housing Corporation has been able to construct 2,092 houses. I will give you the details.

In Mysore	...	... 480
,, Mandya	...	... 496
,, Bhadravathi	...	... 296
,, Davangere	...	... 224
,, T.-Narsipur	...	... 92
,, Rajajinagar	...	... 504
	Total ...	2,092

The total cost is Rs. 58,01,400. For the year 1954-55, the programme is to construct 1,434 houses at a cost of Rs. 39,89,860. I may also inform the House that the establishment charge works out at the rate of 1¼ per-cent.

Sri S. GOPALA GOWDA.—Increased site value.

Sri Kadidal MANJAPPA.—After all, the Labour Housing Corporation has to purchase sites from the Trust Board and local bodies; they have to pay for the sites. If the value is increased.

Sri S. SRINIVASA IYENGAR.—When it was increased and why? Due to the actual lay-out charges, the value of the sites was enhanced.

Sri S. SRINIVASA IYENGAR.—Increase in acquisition charges?

Sri Kadidal MANJAPPA.—Therefore, I am gald to say that this Labour Housing Corporation is functioning very well and very efficiently. It has done work remarkably within a period of 13 months.

Sri S. SRINIVASA IYENGAR.—There is no doubt about it.

Sri R. ANANTARAMAN.—I don't propose to move the cut motion standing in my name.

Sri S. SRINIVASA IYENGAR.—I don't press my cut motion.

Sri S. GOPALA GOWDA.—I too don't press my cut motion.

The cut motion was, by leave, withdrawn.

12-30 P. M.

Mr. SPEAKER.—The question is:

"That a supplementary sum not exceeding Rs. 63,048 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1955, in respect of 'Co-operation'."

The motion was adopted.

Mr. SPEAKER.—Regarding Demand No. 26, it is now evident that the provision for this has been included in the voted section of the Estimates of the current year. This is now to be transferred to the charged section in accordance with the change of classification suggested by the Accountant General Mysore. This has become a charged item. I cannot move it. But it can be discussed at the time of the Appropriation Bill.

As regards the other demands, there is no time and I will put them to vote.

The question is:

"That further sums not exceeding the sums specified in the motions for Demands for Supplementary Grants for the year 1954-55 and included in the list distributed to Members be granted to Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st March 1955 in respect of Demands Nos. 29, 32, 37 and 41-A."

The motion was adopted.

(As directed by the Speaker the Motions for Demands adopted by the House are reproduced below.)

DEMAND NO. 29.—CIVIL WORKS.

50. Civil Works.

"That a supplementary sum not exceeding Rs. 10,10,900 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1955, in respect of 'Civil Works'."

DEMAND NO. 32.—SUPERANNUATION ALLOWANCES AND PENSIONS.

55. Superannuation Allowances and Pensions.

"That a supplementary sum not exceeding Rs. 80,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1955, in respect of 'Superannuation Allowances and Pensions'."

DEMAND NO. 37.—WORKING EXPENSES—IRRIGATION WORKS.

XVII. I. N. E. and D. Works for which Capital Accounts are kept.

"That a supplementary sum not exceeding Rs. 5,42,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1955, in respect of 'I.N.E. and D. Works for which capital accounts are kept—Working Expenses'."

DEMAND NO. 41-A.—CAPITAL ACCOUNT OF CIVIL WORKS OUTSIDE THE REVENUE ACCOUNT.

81. Capital Account of Civil Works.

"That a supplementary sum not exceeding Rs. 4,62,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1955, in respect of 'Capital Account of Civil Works'."

MR. SPEAKER.—Now the House will rise and meet at 12 o'clock on Monday.

The House adjourned at Thirty-three Minutes past Twelve of the Clock to meet again at Twelve of the Clock on Monday, the 28th February 1955.

WD 4508—GPB—550—2-4-55